

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, KOVAS - MARCH 1, 1990

Nr. 42

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Ekonominis savarankiškumas dar turi palaukti

Sutartys su užsienio firmomis

Vilnius. — Kremliuje praėjusių metų Sovietų Sąjungos deputatų sesijoje buvo priimtas įstatymas Pabaltijo respublikų ekonominio savarankiškumo klausimu. Praėjo keli mėnesiai, bet Centras dėsia sudaryti sąlygas, kad jis būtų įgyvendintas.

Tuo reikalu Pabaltijo respublikų Ministrų tarybų pirmininkai su savo padėjėjais dalyvavo sausio 31 d. Maskvoje, kur buvo svarstomas ekonominio savarankiškumo praktiškas įgyvendinimas. Vytautas Sakalauskas papasakojo, jog po kelių pasitarimų buvo susitarta, kad bus suredaguotos taisyklės ir dar priimtas specialus TSRS Ministrų tarybos nutarimas.

Iš kur gauti pinigų

Maskvoje tartasi įmonių ir kitų organizuotų vienetų perdavimu Pabaltijo respublikoms reikalais. Maskvai galėtų likti tik apsiginklavimo objektai, magistraliniai naftos ir dujų tiekimo keliai ir tarptautiniai magistralinių ryšių kanalai, pasakojo V. Sakalauskas, Lietuvos Ministrų tarybos pirmininkas. Bet visa kita, kas yra Pabaltijo respublikų teritorijoje, turi būti joms perduota. Jis sako, kad pavyko susitarti su Maskva dėl 43 įmonių ir visų pramoninių įmonių perėjimo Lietuvos žinion. Bet dar yra daug įmonių, dėl kurių nepavyko susitarti. Sakalauskas „Tiesoje“ pareiškė, jog nuolaidų nebus daroma. Tačiau lietuviams dabar rūpi du pagrindiniai dalykai — materialiniai techniniai ištekliai, kuriuos gaudavo iš sovietų, ir pinigai įrengimams bei žaliavai išgyti.

Plečiamas turizmas

Nelengva buvo tartis užsienio

ekonominiais ryšių klausimais, nes Maskva nenorėjo, kad Lietuva palaikytų ryšius su užsienio firmomis. Tačiau po ilgų ginčų susitarta, kad dabar lietuvių galės steigti bendras su užsienio firmomis įmones, savarankiškai tvarkyti eksportą ir importą, turėti specialias valiutines sąskaitas, gauti kreditus konvertuojama valiuta iš užsienio. Nuo dabar bus plečiamas su užsienio turizmas ir sudaromos tiesioginės sutartys su užsieniu, bet jau nebe per Maskvą.

Tik nuo 1991 metų

Sovietų vadai nesutiko, kad Pabaltijo respublikos savarankiškai formuotų pinigų fondus. Buvo pabaltiečiams pasakyta, jog tokiu atveju tektų padengti dalį Sovietų Sąjungos skolos užsieniui. Centro ir respublikos nuomonės išsiskyrė biudžeto ir kreditų klausimais. Siemet jau nebegalima pakeisti respublikų biudžetų santykių su Sovietų biudžetu. Tai esą galima būtų gal tik nuo kitų metų pradžios. Toliau, Sovietų vyriausybė Liaudies deputatų priimtą įstatymą, kad specializuoti bankai turi būti perduoti respublikoms, interpretavo savo naudai. Iš penkių bankų suma perduoti tik du — agroprominių ir socialinių bankus. Sovietų Centro žinioje lieka ekonominių ryšių su užsieniu bei pramonės ir statybos bankai. Pabaltijo respublikos su tuo nesutiko.

Sakalauskas sugrįžęs į Lietuvą pasakė, jog Centras savo pozicijų lengvai neužleis. Manoma, kad tik nuo 1991 metų pradžios tebus galima įvesti naują mokesčių, kainų bei biudžeto sistemą.

Senatorių protestas

Vilnius, 1990 vasario 23. (LIC) — Šiandien 11 JAV senatorių pasiuntė laišką Sovietų ambasadoriui Washingtono Yurijui Dubininui, kuriame jie išreiškė savo „gilų nusivylimą“ dėl sovietų valdžios atsisakymo suteikti vizas į Lietuvą keturiems JAV kongresmenams.

Laišką pažymėta, jog kongresmenų Richard Durbin, Christopher Cox, Bill Sarpalius ir John Miller kelionės į Lietuvą tikslas buvo stebėti ten vasario 24 d. įvyksiančius rinkimus. Rinkimai Lietuvoje bei kitose sovietų respublikose, pasak senatorių, yra glasnost politikos pavyzdys bei žingsnis keliui demokratijai. Tačiau, atsisakymas duoti vizas JAV kongresmenams prieštarauja glasnost principams ir yra nukrypimas nuo demokratijos kelio.

Ne visai laisvi rinkimai

Anot senatorių, jei pašalinams stebėtojams nebus leidžiama atvykti į Lietuvą per rinkimus, pasaulis nebus linkęs tikėti, kad Lietuvoje vyksta laisvi rinkimai ir kad Tarybų Sąjunga vykdo tikras politines reformas. Be to, atsisakymas suteikti vizas šiems kongresmenams būtų nepageidautinas precedentas sovietų sprendimams ryšium su kitom numatytom

Kongresmenas Christopher Cox iš Kalifornijos valstijos, kaip JAV Kongreso delegacijos narys, buvo nuvykęs į Lietuvą, nors ir po rinkimų, susipažinti su vedama lietuvių laisvės kova už nepriklausomybę. Jis visada Kongrese užstoja Lietuvos reikalus.

Lietuvos nepriklausomybės diena buvo paminėta Atstovų rūmuose vasario 22 d. Tą paminėjimą suorganizavo ir pravedė kongresmenas Frank Annuzio, dešinėje, iš Illinois, kuris yra senas lietuvių bičiulis, visad ginas Lietuvos laisvės reikalus Washingtono. Iš kairės matyti kun. Anthony Miciūnas, MIC, sukalbėjęs invokaciją. Atstovų rūmų daugumos vadovas kongr. Richard Gephardt, kuris įteikė specialų raštą, ir Lietuvos pasiuntinybės Charge D'Affaires Stasys Lozoraitis, antras iš dešinės.

Vokiečių namai po Europos stogu

Paryžius. — Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl pasakė, jog vokiečiai neturi jokių intencijų tokiems debatams savo sienų klausimu, kurie galėtų pakenkti taikai Europoje.

Kalbėdamas Prancūzijos užsienio politikos institute, Kohl taip pat sakė, jog Vakarų Vokietijos susijungimo interesai su Rytų Vokietija jokių būdu neatitrauks jo tautos nuo įsipareigojimų Europos Bendruomenei. Sienų klausimu, kalbėjo kancleris, vokiečiai pageidauja nuolatinių ryšių su lenkais, savo kaimynais ir tikro susitaikinimo, ir dėl šio tikslo yra reikalinga, kad lenkų žmonės būtų užtikrinti gyvenimu saugiose sienose.

Dar ne abiejų vardu

Jis pakartojo, jog niekas nenori, kad Vokietijos susijungimo idėja būtų surišta su dabar esančiomis sienomis. Tačiau kancleris Kohl sustojo kalbėdamas, kad vokiečiai vieną kartą turėtų atsisakyti nuo reikalavimų tai teritorijai, kuri yra Lenkijos Vakaruose ir kuri prieš II Pasaulinį karą priklausė Vokietijai. Kancleris sako, jog šiuo metu Vakarų Vokietija negalėtų kalbėti apie Vokietijų vardu šiuo reikalu. Todėl kancleris pastebėjo, jog tie kaltinimai, kurie sako, kad Bona dar tebenori tą kraštą turėti Vokietijoje, yra be pagrindo tai tik kalbėtojų neaiškus reikalas.

Pasigenda darnumo

Atsakydamas į prancūzų susirūpinimą, jog Vakarų Vokietija per daug kreipia dėmesio į Rytų Europos reikalus ir kad mažina savo

partijos kandidatas ir viceprezidentus Lloyd Bentsen (iš Texas). Kiti laiško autoriai — Paul Simon (D. — Illinois), Brock Adams (D. — Washington), Donald W. Riegle (D. — Michigan), Carl Levin (D. — Michigan), Slade Gorton (R. — Washington), Pete Wilson (R. — California), Richard Lugar (R. — Indiana), Alfonse D'Amato (R. — New York).

įsipareigojimus Vakarų Europai, kancleris pasakė, kad reikėtų didesnio Paryžiaus ir Bonos bendradarbiavimo Rytų Europos klausimais. Prancūzija ir Vak. Vokietija, kurios buvo Europos Bendruomenės pagrindai, turėtų artimiau bendradarbiauti užsienio politikos tuose reikaluose, kurie liečia Rytų Europą, pasakė kancleris. Vakarų Vokietija pasilieka įsipareigojusi tampriams politiniams ryšiams Europos Bendruomenei ir paskutiniu metu tebeformuojamiems ekonominiams ir bendro pinigų fondo įsteigimo reikalams.

Po vienu stogu

Kohl dar sakė, jog Vokietijos ateitis privalo būti įjungta į būsimosios Europos bendrąją architektūrą. „Vokietijos namas turi būti pastatytas po europietiškojo stogu“. Kancleris pasisakė palaikąs Prancūzijos prezidento F. Mitterand idėją įsteigti tamprią Rytų Europos ir Vakarų Europos konfederaciją kartu. Dabar Vakarų tautos galinčios padėti, kad pasiektų politines reformas Rytų Europoje, tęsdamos politinį dialogą padėdamos ekonomine parama ir pasitarimais ginklų kontrolės klausimu. Tačiau tai neturėtų būti, kad reformos būtų nurodomos iš Vakarų arba, kad tie kraštai būtų politinėje Vakarų kontrolyje.

— Pasaulio banko prezidentas Barber Conable pažadėjo paskolinti 5 milijonus dolerių ekonominėms reformoms Rytų Europoje.

— Bulgarijoje įvyko didžiausios demonstracijos, dalyvaujant daugiau kaip 100,000 žmonių ir reikalaujant, kad Komunistų partija pasitrauktų iš viešojo visuomenės gyvenimo.

— Washingtono JAV sulaukė 40 mil. dol. maisto programą Afganistano laisvės kovotojams. Valstybės departamentas nesuteikė jokių dėl to paaiškinimų.

— Albanijoje atsinaujino demonstracijos už didesnę ekonominę laisvę.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Vėliausiomis žiniomis, kaip praneša AP ir Reuterio agentūros, Lietuvoje papildomi rinkimai įvyks daug anksčiau, negu kad vakar buvo paskelbta. Politinė situacija to reikalaujanti.

— Sąjūdžio įstaigoje įvykusioje spaudos konferencijoje JAV kongresmenai ir delegacijos vadovas R. Durbinas pasakė, kad JAV prez. Bushas, viceprez. Quayle ir JAV ambasadorius R. Matlock Maskvoje daug padėjo, kad jie galėjo atvykti į Lietuvą.

— Japonijos premjeras Tošiki Kaifu atvyksta staigiam ir netikėtam pasitarimui su prezidentu Bushu į Washingtoną.

— Filipinų vyriausybė areštavo stipriausią prez. Aquino kritiką ir buvusį jos Gynybos ministrą sen. Juan Ponce Enrile Senato koridoriuje. Jis kaltinamas perversmo ruošimu gruodžio mėnesį.

— Čekoslovakijos prez. V. Havelis, baigdamas vizitą Maskvoje, padėjo prie Sacharovo kapo gelių ir pasimeldė.

— Nikaragvos prez. Daniel Ortega sukvietė sandinistų mitinge, kuriame sostinės gatvėse dalyvavo maždaug 10,000 pasakė, jog „pasikeitimas vyriausybės dar nereikia, kad revoliucija jau baigta“. Jis taip pat reikalavo, kad būtų tuoj nuginkluoti Contras kariai ir kad dabartinė kariuomenė nebūtų naujosios vyriausybės išformuota.

— Kanados Energijos taryba pradėjo apklausinėjimus 13 milijonų hidroelektrinės jėgainės teikiamos energijos panaudojimo klausimu New Yorko ir Vermonto valstijose.

— Jugoslavijos Kosovo provincijoje tebesitęsias neramumai ir reikalavimai, kad pasitrauktų komunistų vyriausybė. Į tą provinciją federalinė komunistų vyriausybė pasiuntė kariuomenę ir tankus.

— Izraelio kareiviai nušovė vieną arabų jaunuolį ir sužeidė daugiau kaip 50 naujais ginklais, kurie sviedžia kiaušinio didumo akmenis į žmones gatvėse.

Sovietų prezidentui daugiau teisių

Pabaltijo delegatai nebalsavo

Maskva, vasario 27, 1990. — Sovietų Sąjungos Aukščiausioji taryba šiandien patvirtino visas Gorbačiovo prašytas jam teises valdyti kraštą egzekutyvinio prezidento teisėmis, kuris bus pirmas toks Sovietų prezidentūros atvejis.

Sesija buvo įtempta, nes daug delegatų pasisakė, kad tai veda į naują diktatūrą. Šioje sesijoje virtuoziskai manevravo pats Gorbačiovas, dominuodamas kiekviename punkte. „Šaltai, šaltai“, kalbėjo jis prie mikrofono, kai buvo kritikuojami pasiūlyti įstatymai. Opozicija turėjo gerus kalbėtojus, kurių vienas jau plačiai žinomas, tai teisininkas Anatolijus Sobčakas, o kitas — Sergejus Stankevičius, kurie viešai sakė, kad „Mes gerai jau žinome iš savo istorijos, kaip yra pavojinga sukonzentruoti per daug galios į vienas rankas“. Esą vėl galima bus susilaukti dar galingesnio diktatoriaus.

Kitas žingsnis — kovo 12

Visiems kritikams atsakė pats Gorbačiovas, pavadindamas savo oponentus naudojant „pigią demagogiją“. Jis sakė, kad jo oponentai nori sukelti paniką ir nepastovumą, kad patys galėtų turėti iš to politinės naudos. „Bet tas klausimas privalo būti išrištas. Tai būtina reikalinga kraštui“, kalbėjo jau stipresniu tonu. Ir po ilgų ir karštų debatų įvykių balsavimas: 306 delegatai pasisakė už prašomų teisių suteikimą, o 65 balsavo prieš. Šitie įstatymai turės būti patvirtinti 2,250 narių Kongrese, kad įsigaliotų. Kongreso sesija turėjo įvykti daug vėliau, bet ir čia Gorbačiovas laimėjo, paprašydamas, kad tokia sesija įvyktų kovo 12 ir 13 dienomis. Delegatai pritarė.

Didesnė veto teisė

Gorbačiovas ir dabar turi prezidento titulą, bet jis dar neturi tokių teisių, kokias gaus, kai bus patvirtintas naujas įstatymas. Pagal tai, Kongresas įsirsins 4 metų terminui Sovietų prezidentu, o po to prezidentas bus renkamas 5 metams tiesiogiai.

Vytauto Didžiojo privilegija

Vilnius. — Lietuvos valstybinis žydų muziejus savo pirmuoju leidiniu nutarė išleisti „1388 metų Vytauto Didžiojo privilegija Lietuvos žydams“.

Pranešama, kad to dokumento originalas, rašytas senąja gudų kalba, nėra išlikęs. Teturimas XVI amžiuje pakartotas tekstas. Ruošiamame leidinyje bus pateiktas šis privilegijos tekstas ir komentarai anglų, rusų, vokiečių ir lietuvių kalbomis. Tam leidiniui paruošti Lietuvos Kultūros ministerijoje muziejaus direktorius Emanuelis Zingeris ir Vilniaus universiteto prof. Stanislovas Lazutka pasirašė sutartį. Prof. Lazutka sako, jog Vytauto duotoji privilegija žydams — vienas pirmųjų to laiko Lietuvos valstybės teisių aktų.

— Lenkijos ir Izraelio vyriausybių užsienio reikalų ministrai pasirašė susitarimą atnaujinti diplomatinius ryšius.

sioginiu balsavimu. Jam suteikiamos ne tik panašios teisės kaip JAV prezidento, bet dar daugiau — jis turės didesnę veto teisę už JAV prezidento, bus Jungtinio karo štabo viršininku, vadovaus užsienio politikai, skirs vyriausybės ministrus, siūlys įstatymus, pasirašys sutartis ir kontroliuos KGB ir Vidaus reikalų ministerijos dalinius. Prezidentas galės skelbti karą, jei bus puolamas kraštas, leisti egzekutyvinius įsakymus, deklaruoti karo meto stovį (martial law), paleisti parlamentą ir skelbti naujus rinkimus, kaip kad yra kai kuriuose Vakarų kraštuose. Jis pirmininkaus Kabineto posėdžiams.

Užkirstas kelias subyrėjimui

Užsienio diplomatai ir žurnalistai, kaip praneša iš Maskvos Reuterio agentūra, mano, jog, kai daugelyje vietų vyksta neramumai ir Lietuvos respublika yra prie išstojimo iš Sovietų Sąjungos ribos, naujos prezidentui suteiktos teisės leis užkirsti kelią Sovietų Sąjungos subyrėjimui. Už tai Gorbačiovas ir skubėjo suaukšti Kongresą skubiai sesijai. Pabaltijo tautinių veikėjų keliamas klausimas, ar ne geriau dabar skelbti nepriklausomybę, kol dar nėra patvirtintos tos teisės prezidentui, kad vėliau nebūtų dar daugiau sunkumų.

Tačiau Maskvoje Pabaltijo respublikų deputatai Sovietų prezidentūros klausimu susilaukė nuo debatų ir balsavimo, pasakėdami, kad jie tame parlamentariniame procese dalyvaus tik tada, jei bus svarstomas Pabaltijo respublikų įstojimo į Jungtinę Sąjungą klausimas prie Sovietų Sąjungos 1940 m. ir jų nepriklausomybės atstatymas. Vytautas Landsbergis, Lietuvos deputatas ir Sąjūdžio vadovas, sakė, kad nėra reikalo Lietuvos delegatams balsuoti to krašto prezidento klausimu, kuriame jie nenori būti. „Tai nėra tas įstatymas, kuris rūpi mums“, sakė jis. „Juo nebus renkamas Lietuvos prezidentas“.

Komplikuota procedūra

Maskvos Interfax radijo tarnyba praneša, kad įstatymas, nusakantis respublikų išstojimo procedūrą, jau įteiktas. Ši komplikuota procedūra užtrukusi mažiausiai 5 metus ir paskutinį žodį respublikų atsisakymo reikalui turės tarti Kongresas dviem trečdaliais balsų. Kongrese dabar yra 2,250 narių. Tame perėjimo laikotarpyje gynyba, saugumas ir naujos respublikos sienos turi būti nustatomos. Tada vyriausybė, išstojanti respublika ir kitos Sovietų respublikos turės išspręsti finansinius bei nuosavybės klausimus.

KALENDORIUS

Kovo 1 d.: Šv. Dovydas, Valijos globėjas. Albinas, Antanina, Rusnė, Tulgaudas.

Kovo 2 d.: Simplicijus, Elena, Marcelinas, Almonė, Šviedrys, Eitautas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:27, leidžiasi 5:39. Temperatūra dieną 44 l., naktį 26 l.

TROKŠTAM LAISVĖS LIETUVAI

Vasario 16-tos šventės minėjimas yra Detroito lietuvių šauksmas okupantui grąžinti Nepriklausomybę Lietuvai, o laisvojo pasaulio galiūnams paremti teisingą reikalavimą, vykdomą taikingomis priemonėmis. Į šį šauksmą dėmesį atkreipė televizijos antras ir ketvirtas kanalai Detroito ir 9-tas kanalas Windsor (Kana-doje). Žinių metu rodė vaizdus iš Nepriklausomybės minėjimo Detroito Lietuvių Kultūros cen-tre, įterpdami vaizdus ir iš Vilniuje vykusių demonstracijų, bei duodami savo ir mūsų trumpus komentarus. Apie šį laisvės šauksmą veltui ieško-jome atsiliepimų Detroito dien-raščių puslapiuose (buvo užsi-ėmę Afrikos laisvinimo ir sek-so problemomis).

Detroito lietuviai Nepri-klausomybės atstatymo 72 metų sukakties minėjimą va-sario 18-tą dieną pradėjo savo parapijų bažnyčiose pamaldo-mis, kuriose patriotinės ir jau-nimo organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Maldos, parinktos giesmės ir patriotinio turinio pamokslai kėlė laisvės viltis.

Po pamaldų, publikai susirin-kus į erdvią Kultūros centro salę, adv. Kestutis Miškinis pra-dėjo Nepriklausomybės paskel-bimo sukakties minėjimą. Įne-sus organizacijų vėliavas, sol. Vida Dirgėlaitė sugiedojo JAV himną. Akompanavo Manvydas Šepetyš. Minėjimo programai va-dovavo Linas Orentas. Kun. Vi-ktoras Kriščiūnėvičius, kalbė-damas invokacija, kreipėsi į Dangiskąjį Tėvą, meldamas grąžinti Tėvynei laisvės dienas ir stiprinti laisvės ryžtą, kad jaunimas drąsiai gintų žmogaus teises. Susikaupimo minute buvo pagerbti Lietuvos Nepriklausomybės kovose žu-vusieji. Taip pat pagerbti keturi savanoriai kūrėjai. Du iš jų – Petras Kuncė ir Kostas Mykolaitis, dėl ligos ir senatvės negalėjo dalyvauti, o atvyku-siems į minėjimą Stasiui Šimoliūnui ir Vincui Tamošiūnui Dana Barauskaitė ir Li-dija Mitriūtė prisegė gėlytes. Li-nas Orentas supažindino vi-suomenę su garbės svečiais, o Albertas Misiūnas pristatė pa-grindinį minėjimo kalbėtoją dr. Algirdą Statkevičių, Lietuvos Laisvės lygos atstovą užsienyje. Pažymėjo, kad jis yra vienas iš mūsų tautos rinkinių vyrų, kuris nesilenkė netiesiai ir nepabūgo kančios tautos prie-spaudos valandose. Jis yra pa-rašęs kelias filosofines knygas, o būdamas tremtiniu Sibire – eilėraščių knygą.

Dr. Algirdas Statkevičius, paminėjęs svarbesnius Lietuvos gyvenimo įvykius, Nepriklausomybės Lietuvos 22 metų gyvenimą vertina, kaip švie-siausią Lietuvos istorijos pus-lapį. „Vasario 16-toji ap-pvainikavo darbus visų, kurie kovojo už garbingą Lietuvos ateitį. Tai visų Lietuvos švie-tėjų, knygnešių, lietuviškos vargo mokyklos, Kazių didvy-rių, sukilėlių, Lietuvos dainių ir visuomenės veikėjų išsipildymo diena. Mes tikime, kad Lietuva bus Nepriklausoma ir laisva. Apie tai svajoja kiekvienas doras lietuvis“. Prisiminęs Gor-bačiovo apsilankymą Lietuvoje ir jo pareiškimus, siūlomą sava-rankiškumą prilygino supančio-tam arkliui, kurį galima vėl pri-rišti. Lietuva yra paversta, nualinta ir pavojus Lietuvos egzistencijai neišnykęs. Gor-

bačiovas nori užgniaužti pa-vergtųjų tautų laisvės troškimą, kurį prilyginęs šunų lojimui. Lietuva, Latvija ir Estija reikalauja, kad rusiškas ple-šikas atiduotų tai, ką jis susi-taręs su Hitleriu buvo išplėšęs. Paminėjęs 1988 m. Vasario 16-tą dieną, kaip Lietuvos lais-vėjimo pradžią, siūlė kiek-vienam susimąstyti ir nutarti, ką mes galime padėti Lietuvos laisvės įgyvendinimui.

Buvo pristatyti svečiai – Aleksandras Štromas ir jo žmona Violeta Rakauskaitė-Štromienė, pavergtų tautų atstovai ir lietuvių draugai. Trys iš jų tarė trumpus sveiki-nimo žodžius. Advokato Kes-tučio Miškinio perskaityta rezoliucija buvo vienbalsiai pri-mta. Minėjimo vadovas Linas Orentas pristatė parodą „At-gimstanti Lietuva“ ir jos or-ganizatorių Algirdą Vaitiekai-tį. Iškilmingoji dalis baigta Tautos himnu. Minėjimo antro-jė dalyje, „Žiburio“ liuanistinės mokyklos mokinės – Audra Ricci, Lidija Mitriūtė, Danutė Rugienytė ir Lijana Janušytė skaitė premijuotus savo kūrini-us Lietuvos temomis. Joms do-vanas įteikė Linas Orentas.

Solistė Vida Dirgėlaitė pa-dainavo tris liaudies dainas. „Beaustanti aušrelė“, – harmo-nizuota E. Gailevičiaus, „Sakė mane šokia“, – harmonizuota J. Gaizausko, šią dainą dainavo be muzikos palydos. „Pavasario dienele“, – harmonizuota St. Simkaus. Akompanavo Man-vydas Šepetyš.

Jaunas pianistas Aleksas Mit-rius paskambino Bethoveno še-štosios simfonijos pirmąją dalį. „Žiburio“ liuanistinės mo-kyklos mokiniai pašoko tau-tiniais šokių: tabalą, kalvelę ir vėdara.

Vasario 16-tos dienos prokla-macijas atsiuntė Michigano gu-bernatorius, Southfieldo miesto meras, Bloomfieldo ir West Bloomfieldo vietovių vadovai. Didelio dėmesio susilaukė Algirdo Vaitiekaičio labai kruopščiai parengta paroda, pa-vadinata „Atbundanti Lietuva“. Lankydamasis Lietuvoje, jis pri-sirinko ir parsivežė ten išleistių įvairiausių laikraščių, leidinių, žurnalų, plakatų ir meniškų dir-binių. Ant stalų buvo išdėstyti 59 leidiniai, ant sienų iškabinti 25 plakatai, jų tarpe kardinolo Vincento Sladkevičiaus herbas – kardinolo dovana Algirdui Vaitiekaičiui. Meniniai eks-ponatai kelia pasigėrėjimą lietuvių kūrybingumu, o išra-dingai parengti plakatai rodo rūpestį žmogumi ir jo likimu. Paroda yra atgimstančios Lie-tuvos laisvėjimo pastangų veid-rodis.

Minėjimo metu salę puošė didelis Mykolo Abariaus darbo plakatas su poeto Bernardo Brazdžionio kūriniu „Aš čia gyva“ įrašais.

Po Lietuvių Fondo koncerto Detroito su tikaisiu foto menininku Algimantu Kaziu šnekučiuojasi veiklos visuomenininkės Lida Rugienė ir Janina Udrinė. Nuotr. J. Urbono

Nelengvą minėjimo organiza-vimo darbą atliko DLOC pirmi-ninkas adv. Kestutis Miškinis ir jo padėjėjai – Linas Orentas, Bernardas Brizgys, Petras Pa-gojus, Albertas Misiūnas, Vladas Staškūnas, Česio ir Onos Šadeikų šeima, bei jų tal-kininkai – aukų rinkėjai. Minė-tinas Onos Šadeikienės rūpestis minėjimo dalyvių užkandžiais, kavute ir pyragais pavaišinti. Minėjime Altui surinkta arti 6,000 dolerių.

S. Garliauskas

MIRĖ K. MYKOLAITIS

Vasario 20 d., po ilgos ir sun-kios ligos Detroito mirė Lie-tuvos savanoris kūrėjas Kostas Mykolaitis, sulaukęs 91 m. amžiaus. Pasiliko žmona Bronė, sūnūs – Kazys su žmona Elena ir Kostas su žmona Carol. Dukros – Genovaitė Balta-ragienė ir Rūta Arndt. 14 vaikaitių ir 10 provaikaitių. Palaidotas penktadienį, vasario 23 dieną.

NIJOLĖ SADŪNAITĖ DETROITE

Nijolė Sadūnaitė kovo 2 dieną, 3 val. po pietų, dalyvaus „Lie-tuviškų Melodijų“ radijo va-landėlėje, WPON, 1460 AM bangos. Programos metu bus galima telefonu pateikti jai klausimus, skambinant tiesiog-iškai į radijo stotį telefonu 332-1460.

Kovo 3 dieną, 6:30 val. vaka-re bus viešas susitikimas su Ni-jolė Sadūnaitė, Divo Apvaizdos Kultūros centre. Kovo 4 dieną Nijolė Sadūnaitė atidarys Detroito skautų ir skaučių Kazuko mugę, o kovo 5 dieną ji vyks susitikti su kardinolu Edmund Szoka.

VASARIO 16-TOJI TELEVIZIJOJE

Detroito Vasario 16-tos dienos Lietuvos Nepriklausomybės mi-nėjimą nufilmavo ir reportažą pateikė Detroito 4-tas televizijos kanalas. Buvo rodomi trumpi pasikalbėjimai su prof. Aleksandru Štromu, kuris šiuo metu dėsto Hillsdale College, netoli Detroito, Jūrate Petiū-riene, Jurina Udrinė, adv. Kestučiu Miškinu; buvo rodomi vaizdai iš minėjimo Detroito bei įvykiai Lietuvoje. Reportažą pa-dėjo paruošti stotyje dirbant lietuvaitė Gražulytė.

MINĖJIMAS UNIVERSITETE

Vasario 16 dieną Wayne Sta-te Universitete Lietuvių kam-baryje buvo suorganizuotas Va-sario 16-tos dienos priėmimas ir vaišės. Organizavo Wayne Sta-te Lietuvių kambario komite-tas.

NAUDINGAS LEIDINĖS

Lietuvių Vaizbos buto išleis-tame 1990 metų kalendoriuje yra surašyti visų veikiančių lie-

Inž. Valdas Adamkus, JAV Gamtos-aplinkos apsaugos įstaigos 5-to regiono administratorius, Lietuvos Vyčių „Lietuvos atsiminimų“ bankete, buvo pa-garbtas už nuopelnus atgimstančiai Lietuvai. Jį pasveikino ir atitinkamą žymenį įteikė sol. Algirdas Brazis, Lietuvos Vyčių Vidurvakarių apygardos pirmininkas. Nuotr. Ed. Šulaitis

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90402.

ISPŪDINGAS LIETUVOS VYČIŲ RENGINYS

Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygarda ir šiemet Chicagos Martinių pokylių salėje surengė „Lietuvos atsimi-nimų“ vakarą, kuriame pagerbė inž. Valdą Adamkų. Sis asmuo lietuvių tarpe žinomas kaip visuomeninių bei sporto or-ganizacijų darbuotojas, ypa-tingai gerai užsirekomendavęs amerikiečių tarpe nuo 1981-ju metų būdamas EPA (Environ-mental Protection Agency) penktojo regiono administ-ratoriumi.

Ši vasarą 4 dieną įvykusi pokylių salėniam pravedė Švė. M. Marjūs Gimimo parapijos klebonas kun. J. Kuzinskas. Maldas sukalbėjo kun. A. Zaka-rauskas ir kun. A. Puchenskis. Svečius sveikino apygardos pir-mininkas Algirdas Brazis. Jis įteikė žymenį pagerbtajam Valdui Adamkui. A. Brazis atliko ir meninę programą. Jis dainavo arijas iš operų bei operetų. Renginio dalyviams sužinojus, kad A. Brazis netrukus minės savo 75-tąjį gimtadienį, buvo užtraukta „Il-giausiu metų“. Žymi Lietuvos Vyčių darbuotoja, Garbės narė Estelle Rogers, taip pat buvo pasveikinta gimtadienio pro-ga.

Ilgesnė kalbą lietuvių bei anglų kalbomis pasakė Valdas Adamkus, išryškindamas Lie-tuvos ekologines problemas. Jis išaiškino, kad Lietuvai gresia ekologinė katastrofa, jei laiku nebus pasirūpinta ir imamasi veiksmingų žygių. Su pasi-tenkinimu pažymėjo, jog Lie-tuvos Vyčiai, po Pirmojo pasaulinio karo, patys pirmieji atėjo į pagalbą Lietuvai ir šiuo metu finansiniai remia Lietuvos ekologines pastangas (pokylio pelnas buvo skirtas šiam reikalui). V. Adamkus pareiškė, kad „mums reikia ne tik lais-vos, bet ir švarios, Lietuvos“.

tuvių organizacijų Detroito apy-linkėje pirmininkų telefonų numeriai. Viso sąrašo yra 64 telefono numeriai.

KAZIUKO MUGĖ DETROITE

Detroito skautų ir skaučių tradicinė Kaziuko mugė kovo 4 d., sekmadienį, rengiama Kultūros centre, Southfielde. Atidarymas po 10:30 val. šv. Mi-šių Dievo Apvaizdos bažnyčioje. Visi nuoširdžiai kviečiami. Mugę atidarys Nijolė Sadū-naitė.

Šį renginį organizavo komite-tas, vadovaujamas Evelynos Oželienės ir Roberto Martin. Po vakariinės ir programos, gausūs dalyviai dar ilgai nesi-skirstė. Vieni šoko Ažuolo Stelmoko orkestrui grojant, o kiti šnekučiuojosi ir mezgė pažintis.

Šis „Atsiminimų“ vakaras buvo netgi trisdešimtas toks metinis renginys. Per tuos metus buvo pagerbta daug asmenų ar organizacijų, nusipelnusių Lietuvai ir lie-tuviams. Pažymėtina, kad pir-muoju tokiu pagerbtuoju 1961 metais buvo dr. Jokūbas Stukas, o paskutiniaisiais me-tais – vysk. V. Brizgys. Ameri-kos lietuvių sporto vėteranai, prel. J. Prunskis, Lietuvos Lais-vės Lyga ir kiti.

Ed. Šulaitis

LIETUVOS VYČIŲ GINTARO APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių Gintaro apy-gardos (apygardos sąstata yra kuopos iš Pennsylvanijos ir šiaurinės New Yorko valstijos) suvažiavimas įvyko Hazleton, PA, Šv. Petro ir Povilo pa-rapijoje, globojant Hazleton miesto 118 Vyčių kuopai.

Šv. Mišias aukėjo kun. Jonas Savukynas, MIC, iš Plano, Illinois.

Pusryčius, pietus ir vakarienę paruošė kuopos moterys. Gar-džiū, namuose gamintu lietu-višku maistu pradžiuginome ne vieną dalyvį.

Darbo posėdį pradėjo pirmi-ninkė Valentina Dancho. Jo metu buvo išrinkta nauja apy-gardos valdyba, kurią pri-saikdino Garbės narė Elena Shields iš Philadelphia 3-čios kuopos.

Naująją valdybą sudaro: dva-sios vadas kun. Motiejus Jara-sunas (Šiluvos Motinos parapija, Gilberton, PA), pirm. Jonas Mickunas (Mt. Ephraim, NJ), vicepirm. Elsie Kosmisky (Frackville, PA), išdininkas Ed-mundas Carlitus (Ringtown, PA), sekretorė Agnietė Mickūnas (Mt. Ephraim, NJ), bei patikėtiniai Leonas Butsa-vage (West Pittston, PA) ir Karolis Yuscavage (West Haz-leton, PA). Komitetų pirmi-ninkai išrinkti: kultūrinių reikalų – Jonas Mankus (En-dicott, NY), lietuviškųjų reik. – Albertas Klizas (Bethlehem, PA), viešųjų reik. – Ona Elena McDonald (Kaska, PA), bei ri-tualų – Elena Česko (Maha-noy City, PA). Pastarajai talkins Dianne Drumstas (Philadelphia, PA) ir Ona Chal-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidos* mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atlymima, iki kada yra užsimekęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ met.	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbi-mų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

lan (Pittston, PA). „Vyties“ ko-respondentu išrinktas Viktoras Stepalovitch (Philadelphia, PA). 1989 metų lapkričio 4 ir 5 dienomis apygarda dalyvavo Philadelphia lietuvių festi-valyje, kuriame pardavinėjo įvairias prekes.

Šv. Kazimiero dienos pietūs bei susirinkimas įvyks šių metų kovo 11 dieną Šv. Kazimiero parapijoje, Philadelphia mieste, 328 Wharton St. Šventę globoja to miesto 3-tioji Vyčių

kuopa. Šv. Mišios prasidės 12:00 val. vidurdienį. Lietuvos Vyčių 77-tasis Visuotinis suvažiavimas įvyks liepos 25 - liepos 29 dienomis Pitts-burg, PA, Sheraton viešbutyje Station Square. Suvažiavimą globoja Pittsburgho 19-toji kuopa.

Vertė Aleksandras Pakalniškis, Jr.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms 2434 W. 71 Street, Chicago Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.) Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos Nechirurginis išsiplėsiųjų venų ir hemoroidų gydymas 5340 S. Pulaski Road. Tel. (1-312) 585-2802 Valandos pagal susitarimą Penkt., antr. ketv. ir penkt. Reikalai esant atvažiavimui ir namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja 2659 W. 59th St., Chicago, IL Tel. (1-312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 val vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY DR. JAMES BURDEN INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL Tel. (1-312) 585-2960 (veikia 24 val.) Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTE MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Kabineto tel. (1-312) 737-1168; Rezid. (708) 385-4311

Dr. Tumasoni kabineto perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS 2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;

Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;

Rez. (708) 442-6297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

PETER STECY, M.D.

Širdies ir kraujagyslių ligos Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, Ill. 1 myliai vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinus

2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St. Palos Hgts. Ill. Ketv. val. 3-6 v.v. Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasoni kabineto perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija

2454 West 71st Street

Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0888

Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ – PLAUČIŲ LIGOS

2636 W. 71st St., Chicago, Ill. Tel.: (1-312) 436-0100

11800 Southwest Highway

Palos Heights, Ill. 60463

(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Sešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (1-312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

R. VOKIETIJOJE

Vid. Europai demokratėjant, vyksta ir įvairių kitų pasikeitimų, kurie neišvengs žymiai paveikti ir krašto socialinį bei ekonominį veidą. Įdomu tai ir mums, kai Lietuvoje gyventojų dauguma išrenka nekomunistus ir palaiko nekomunistinę valdžios sąrangą. Tačiau matome, kad ant popieriaus padaryti pakeitimai dar nedaug reiškia, kol gyventojai masiškai nepradeda reikalauti, kad tai, kas ant popieriaus parašyta ir parlamento priimta, būtų vykdoma. Tą matome Rytų Vokietijoje, panašių dalykų lauksime ir Lietuvoje. Ką tai gali reikšti Lietuvos gyventojams, progos įsivaizduoti duoda *Christian Science Monitor* laikraštį pasirodęs aprašymas apie slaptosios policijos likvidavimo darbą Rytų Vokietijoje.

Ten patys piliečiai, tam tikslui specialiai susiformavusiose komitetuose, likviduoja Vokietijos Saugumo ministerijos įstaigas, nepatikėdama valdžios pareigūnams tai atlikti.

Anot Rytų Berlyne esančio tokio komiteto pirmininkės Hannelore Koehler, viso krašto komitetai tikisi savo darbą pabaigti iki kovo 18 d., kada vyks rinkimai. Kai kuriuose miestuose slaptoji policija, tenai vadinama „Stasi“, skaitydavo kiekvieną laišką ir klausydavosi kas antro telefoninio pasikalbėjimo, kaip neseniai informavo *Der Spiegel* žurnalas.

Sausio mėnesį parlamente vykusiuose karštuose komunistų argumentuose, kodėl valstybei reikalingas saugumo aparatas, piliečiai įžiūrėjo tik jų norą toliau valdyti, kaip ligšiolie. Todėl žmonių susierzinimas sausio 15 d. persilijo per viršų, kur jie užėmė didžiulę Saugumo centrinę. Tuo metu spontaniškai ir susiformavo piliečių komitetai Saugumui likviduoti. Žmonės minioje ten pat sudarė pastatą apsupančią grandinę, kuri sulaukė dokumentų iš ten išvežimą ar sunaikinimą.

Sausio mėnesį duotame vyriausybės raporte parlamentui paaiškėjo, kad Saugumo ministerijoje oficialiai tarnavo 85,000 žmonių ir dar 109,000 buvo informuotojai. Anot kai kurių neoficialių apskaičiavimų, jų būvę dešimčiai daugiau. Pasirodė, kad Saugumo įstaiga buvo keturiskart didesė, negu Vakarų Vokietijos žinyba apskaičiavo.

Saugumui priklausė per 2,000 pastatų, butų ar žemės sklypų. Vien R. Berlyne jų buvo per 600. Ispūdingiausias buvo pačios centrinės 60 pastatų kompleksas, užimančias du miesto blokus. Koehler, vaikščiodama po miestą su laikraščio korespondentu, parodė daug buvusių Saugumo pastatų, kurie buvo įvairaus stiliaus ir atrodė kaip gyvenami butnamiai. Anot jos, tai tyčia padaryta, kad miesto lankytojai nesudarytų vaizdą, jog Saugumas iš tikrųjų toks didelis.

Sausio 15 d. piliečių pyktis išsilijo ant Nr. 18 pastato. Tai buvo centrinis konsultacijų ir pirkinių centrų saugumiešiams. Visur buvo išvartyti vazonuose augalai, veidrodžiai ir sienos aprašinėtos anti-Stasi lozungais. Nurimusių stebėjimo kameros tebekabėjo kafeterijos palubėse — „Stasi agentai stebėjo net kitus savo agentus“, nusistebėjo straipsnio autorius.

Tačiau Koehler vadovaujamo komiteto svarbiausias uždavinys nėra to pastato sutvarkymas, o surinkimas 5 ar 6 milijonų bylų, bei išskirtas raštinių baldų bei aparatūros turto. Ten buvusius ginklus paties pirmuosius komiteto nariai atidavė miesto policijai.

Dabar R. Berlyno komitetai

priklauso 99 nariai. Jie yra įvairių sričių specialistai, tebe-gaunantys savo algas iš savo darbovietų, bet šiuo laiku išleidžiami „tarnybos valstybei“ dėlei. Bet jų neužtenka šios centrinės ir 40-ties kitų pastatų likvidavimui. Be to, visi pastatai turi būti patalpinami diena, naktį, kad nežūtų juose esantys dokumentai ir kt. Komitetui padeda ir „Liaudies policija“, valstybės prokurorius, apvalaus stalo kvotos komisija ir 31 buvęs Stasi pareigūnai, kurių pagalbą pasitelkiama, kai juos lietus skyrius yra likviduojamas. Nebuvo kaip išvengti bendradarbiavimo su buvusiais Stasi tarnautojais. „Jie mums turėjo parodyti, kufiskas yra“. Tad esmėje, komiteto narių darbu tapo prižiūrėjimas ir vadovavimas talkininkų darbui. „Dirbdami su buvusiais saugumiečiais, nepasitraukiame nuo jų nei viename momentu“, ji paaiškina.

Jau yra atliktas neįtikėtinai didelis darbas: „62 mylios archyvų jau yra sukrauta centriname archyve. Kiekvienas popierukas yra saugomas. Darbininkai dirba, eidami iš kambario į kambarį, nešiodami ir kraustydami bylas“.

„Ne mums spręsti, kas bus daroma su bylomis“, sako Koehler. Tai paaiškės po rinkimų. Bylos rodo, kiek daug fizinio darbo reikalavo slaptosios policijos darbas. Anot *Der Spiegel*, oficialūs saugumiečiai nuolat buvo spaudžiami atvesti naujus rekrutus. Jie turėdavo tarp 50 ir 60 susirinkimų kas mėnesį ir kiekvienas buvo atsakingas už apie 35 informuotojus. O šie buvo įvairūs žmonės: padavėjai, maitinės tarnautojai, studentai, roko muzikantai, kambarių valytojos, net Jehovos liudinkų sektos nariai.

Koehler pasakojo, kad net ir ją pačią dvejus metus stengėsi verbuoti vienas Stasi agentas, kuri sulaukė dokumentų iš ten išvežimą ar sunaikinimą. Sausio mėnesį duotame vyriausybės raporte parlamentui paaiškėjo, kad Saugumo ministerijoje oficialiai tarnavo 85,000 žmonių ir dar 109,000 buvo informuotojai. Anot kai kurių neoficialių apskaičiavimų, jų būvę dešimčiai daugiau. Pasirodė, kad Saugumo įstaiga buvo keturiskart didesė, negu Vakarų Vokietijos žinyba apskaičiavo.

Pagal oficialų pranešimą, sausio mėn. vidury tik 30,000 iš 85,000 oficialių saugumiečių buvo atleisti. Gandai eina, kad buvusius Stasi agentams labai sunku gauti darbą. Jiems nėra įsteigta jokia darbas aprūpinimo agentūra, o dauguma tik ieško, atsakinėdami į skelbimus laikraščiuose.

Koks Saugumo tinklas Lietuvoje — tikrai sužinosime tik Lietuvai pasidariusiai tikrai laisva. O kad ji tikrai laisva — sužinosime, kai ir Lietuvoje prasidės okupanto „Saugumo“ likvidavimo darbas. Yra pagrindo manyti, jog proporcija Lietuvos gyventojų, pragyvenimą užsidirbančių iš Saugumo ministerijos darbo — kitų žmonių laišku skaitymu ar telefoninių pasikalbėjimų klausymu ir panašiu užsiėmimu — gali būti dar didesnė negu Vokietijoje. Kokį pozityvų pritaikymą rastų jų patirtis demokratiškoje visuomenėje? Kur staiga rasti didžiulius skaičius naujų darbų šiems žmonėms ir jų šeimoms išlaikyti?

Kyla ir daugiau klausimų, bet viena žinome: kol kraštas dar nepriešs prie šios problemos sprendimo, kalbos apie demokratiškos visuomenės buvimą negali būti.

a-g

SOVIETŲ SĄJUNGA
PASIKEITIMŲ IŠVAKARĖSE

Rytų-Vidurio Europoje komunizmą kala prie kryžiaus

BR. AUŠROTAS

Pradžioje skaitytojui primena, kad tai, kas anksčiau buvo žinoma „Socialistinio bloko“ vardu, tai tie išvardinti kraštai, jau yra atskilę nuo pagrindinio kūno, ir tai galinti būti pati užuomazga jo viso tolimesnio iširimo. Ne paslaptis, kad visas pasaulis stebėjosi, kai M. Gorbačiovas neįstengė palaukti Lie-tuvos ryžto siekti pilnos nepriklausomybės. Taip pat M. Gorbačiovas turėjo sutikti su Vengrijos ir Čekoslovakijos pagrįstų reikalavimų, kad „visos karinės sovietų jėgos būtų kuo greičiausia atitrauktos iš tų kraštų“. Tuo visus reikalavimus Maskva priėmė nepakeldama balso. Ir taip pat nepadidino nė piršto, kai išsilaisvinusi iš bolševikinės vergijos Rumunija panaikino komunistų partiją ir grįžo prie daugpartinės sistemos.

Ar jau artėja „dievų sutemos“?

Kaip visas pasaulis žino, pogromai Baku prieš rusus ir armėnus sukėlė karo stovį tarp Armėnijos ir Azerbaidžano. Tie įvykiai privertė Kremlių panaudoti karišką jėgą gana plačiu

mastu. Giliau pasvarstę šiuos įvykius pamatysime, kad neperžengiama bedugnė atskyrė Kremlių nuo Vidurio Europos tautų. Matome ne tik tai, bet visuomenę įvelgiame, kad Sov. Sąjungos centre bresta nesunkiai kontroliuojama krizė. Šių įvykių analizuotojams kyla klausimas: kurio keliu pasuks Sov. Sąjunga?

Ieškodami atsakymo iš įvykių Vidurio Europoje, suprasime, kad komunistinės sistemos, kurios buvo prievarta primestos pavergtiems kraštams, yra išmestos į istorinį sąslavą visiems laikams. Kai kurių reformatorių pastangos įvesti tik dalines reformas, jau buvo pasmerktos žlugimui, dar ju nepraėjus. Taigi ir Sov. S-gos politiniai-ūkiški ekspertai galėjo iš tų nepavykusių bandymų suprasti, kad „būtina ne tik kaitaliojimas, bet būtina grįžti prie politinio pluralizmo ir pasaulinės rinkos ekonominės santvarkos“. Tai jau paliepsniui įgyvendinama Lenkijoje ir Vengrijoje. Laukiama, kad šiuo keliu pasuks ir likusioji Vidurio-Rytų Europa.

Buvę reformatoriai tokie kaip Vengrijos Imre Pozsgay, Lenkijos Mychalas Rakowski, Rytų Vokietijos Hans Modrow

Konsuliariniam priėmimui Balzeko muziejuje vasario 16 d. Iš kairės: Standard Federal taupymo ir skolinimo prezidentas David Mackevičius, viceprezidentė Rita Juskienė, Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza, Asta Kleizenė, Marija Krauchunienė ir Birutė Jasaitienė.

Nuotr. J. Tamuliacio

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

41

— Ar tu tikras, kad tau reikia eit? — Visiškai! — atsėvė Žolelė. Kuopos vado akyse esu jau pasizymėjęs, savo broliams patarnaudamas, to jis žinoma nežino, o ir jums viena kita žinia bus ne pro šalį... — Vade! — Kas? — Ką tik mirė Vytyrus... — Buvau su kepure. Nusiėmiau ją ir valandėlę stovėjau susikaupęs. — Pavėlavau... — ištare Žolelė. — Patapnočiau jam per petį ir jis išėjo į tamsą... — Prisipažinsiu, kad buvo labai liūdnos ir nemalonios valandos. Mane kankino mintys apie Ūdrę ir Alvą. Mintijau ir apie pasižymėjimą savo gynybą statant kas minutę pavojų. Kol kas visi tūnojom būste, vis rausėmės, kaip kurniai gilyn ir platyn. Vytyrus ne tikimas labai paveiktas vyrus. Jo tikroji pavardė, kiek prisimenu, buvo Jurgis Antašava. Tai Lieknelių kaimo jaunas, vos devyniolikos metų vyrukas. Tas jaudino ir mane. Nerimau dėl savo padaryto sprendimo merginas įkurdinti Leliūnuose. Tarpais pagalvodavau, kad aš pats jau pasiūniau pražūčiai. Net galvoju pats eiti į Leliūnus ir jas parsivesti čia, bet tai gi būtų savivadybė ir pražūtis visiems. O ne! Vėl svarstymai, vėl nerimas ir nežinia... — Aaa... — atsidusęs vėl tarė Antanas: tie visi rūpestiai ir toji tada buvusi nuotaika neįmanoma žodžiais išpašioti... Šiandien, nors ir po daugelio metų,

viskas atgyja, kaip sapnas. Ir atrodo, kad taip niekad nebuvo ir negalėjo būti. Aš kai sapnuoju, dažniausiai viską užmirštu, o šio, kaip norite vadinkite, sapno iki pat šiai dienai negaliu užmiršti. Viso gyvenimo sapnas neįšlydžia. Lieka amžinas...

Pagaliau atėjo netikėta žinia. Ji mus visus lyg iš miego padubino. Ją gavom vėl Žolelei pas mus naktia atklydusiam.

— Žolele! — Taip, tai aš. O vade, tavo budrios sargybos tuoj pat buvau sustabdytas. Gerai, kad pažino — kitaip būtų pūš...

— Atšokau ir tuoj pat šoku atgal. Matai, pasitaikė gera proga. Dešimt striubų apgyvendinti tavo ūkyje. Merginos apgyvendintos Ambrožų ūkyje. Ten pat gyvena, laikinai, ir čia atvykęs reikalingi tvarkyti striubų pulko adjutantai su palydovais. Ten gyvenau ir aš — žinai, aš visą laiką civilis — žvalgas, o kai kam tikras „žvalgas“. Taip reikia, vade, nieko nepadarysi. Mieste aš jiems netinkamas, tad nutariau netarnauti, bet tik „pasitarnauti“. Tai va, koks aš — jaučiau, kad mane lyg ir įtart pradėjai, o ne aš... būk ramus jau išsigydziau iš rausvosios ligos, raudonlige dar niekados nebuvau susirgęs, bet už suvedžiojimą nutariau vis dėlto tarnauti, kaip mano demokratiškas supratimas liepia. Reikalas dabar toks: penktadienio naktį į būsimą pulką štabą atvežama amunicija, bus kiek žinau, būrys kareivių, kurie bus ginkluoti automatais — jų kiekį speju apie dvidešimt ir dar kas daug — mėsos konservų ir puskapis trumpų kailinukų.

Žiūrėjau į Žolelę ir tuoj supratau kur jis suka.

— Penktadienį, sakai! — Taip! — Kada? — Žinoma, kad naktį. Visus gi reikalus raudonieji vorai atlieka naktį. Dienomis tik raudonuosius vora-

bei Bulgarijos Petar Mladenov jau greit bus sugiedoję savo paskutinę „mirstančios gulbės“ melodiją. Nedaug klystant būtų galima tvirtinti, kad jau šių metų gale, priartėjus prie ateinančių slenksčio, komunistų partijos nustos ne tik bet kokios politinės įtakos, bet daugelis jų buvusių vadovų, kaip pvz. rytų Vokietijos Honecker, bus patraukti teisminės atsakomybės už vagystes ir žmonių turto vogimą.

Žmonių telkinių svarba

Palaipsniui tebesitęsiant komunistų sunaikinimo procesui per pastarąsias savaites, TV ekranuose matome ir iš radijo siųstųvų girdėjome pasauliui skleidžiamas žinias, kaip yra svarbu sutelkti 100,000, gyvų žmonių mases kaip Prahoje, Berlyne, Bukarešte ar Sofijos centruose. Šios masės diktavo dar esamai valdžiai savo teisėtus reikalavimus. Tuo būdu senas Lenino propagandinis šūkis, kad „jėga priklauso liaudžiai“ net šito pritaikymo komunistams ir nebesitiktik, tapo tuo varikliu, kuris nušlavė leninistus nuo scenos paaukštinimo.

Dar nepradėta skaičiuoti, kiek klaidų pridarė M. Gorbačiovas per pastaruosius 5 metus, kurių paskutinieji siekė pagerinti ūkinę padėtį imperijoje. Tam pagerinimui Gorbačiovas reikalavo nedaug: tik dvejų metų kantrybės. Tačiau

vis besisukąs istorijos laikrodis nesiliauja kartojęs: tu neturi tų dvejų metų! Mat, nuotaika visoje imperijoje esanti tokia, kad vos ne 2% krašto gyventojų dar vis tiki, kad gali įvykti stebuklas ir laikai pagerėsia. Kiti rimti ekonomistai rusai prielaidžiauja, kad galinčios prasidėti masinės riaušės prie maisto sandėlių, streikai ir kitokio pobūdžio didžiuliai neramumai.

Rašant šias eilutes (II.4 ryte) Vakarų žinių tarnybos skelbė, kad vasario 5-6 dienos komunistinio plenumo svarstymai žymiai pakeis ligi dabar veikusia komunistų vadovaujama valdymosi ir ūkinę sistemą. Būsią sugrįžta prie privatinės nuosavybės sugrąžinimo. Tikima, kad partijai bus atimta pirmojo smuiko privilegija. Gorbačiovas ir jo reformatoriai savo pozicijoms sustiprinti plenumo Maskvoje leido masines demonstracijas. Demonstrantai per vietines radijo stotis buvo skatinami jose dalyvauti ir paremti reformatorius, siekiančius Rusijos gerovės suklestėjimo.

Demokratinė revoliucija

Vasario 4 d. pasaulinės žinių tarnybos savo sumaniausius žurnalistus buvo nusiuntusios į Maskvą. Buvo laukiama, kad II.5-6 d. prezidentas Gorbačiovas žengs lemtingą žingsnį Sov. S-gos gyvenime: jis siūlys KP plenumui, kad komunistų partija nebūtų vyraujanti jėga imperijos politiniame ir ūkiniame gyvenime.

CBS vyr. žinių redaktorius Dan Rather vasario 4 d. vakarinių žinių laidoje pranešė, kad tokių įvykių, kokie tą dieną vyko Maskvoje, nesą būvę per visą porevoliucinį laikotarpį: apie 300,000 tūkstančių maskviečių taiklingai žygiavo sostinės gatvėmis, reikalaudami plenumą priimti M. Gorbačiovo siūlomas reformas. Pats M. Gorbačiovas praėjusią savaitę susitikęs su anglikaisiais pabrėžė, kad „jis nieko prieš neturėsias, jeigu plenumas nutars atimti iš KP vadovaujamą rolę Sov. S-gos gyvenime!“. Tų demonstracijų metu žiūrovai JAV galejo matyti Boris Jeltsiną ir istoriką Afanasjevą kalbantį susirinkusiai miniai, kad „Rytų Europos tautos nusimetė komunizmo rėžius, tik viena Rusija dar vis prakieta prie KP vartų“.

Žurnalistas Rather pabrėžė, kad tokios demonstracijos dar nėra buvusios visoje SSSR istorijoje, kad būtų reikalaujama pašalinti KGB ir KP.

tinklius verpia...

— Sakai?...

— Taigi sakau... Puikiausias grobis ar ne. Apsauga maža. Mes tik prie štabo dabar esantieji turime pasitikti. Štai va, nubraiziau kur. Išieikite prasidėdinti iš to urvo, o grįžę būsite ponai...

Žolelei toptėrėjau per petį ir tas tuoj pat išrūko. Su Žolelės pasiūlymu nuėjau pasitarti trobelės pas Alksninį. Mudu sutarėm, kad reikia, bet taip pat sutarėm, kad apie tai reikia nieko neslepinti pasakyti ir vyrams. Tik jiems vieninągi sutikus leistis tan žygin. Jis gi nėra gyvybinis, bet labai gyvenimiškas. Priešo tuo nenusilpninsim — jis apsirūpins ir vėl, o mums, gerai pavykus, puikus grobis...

Sutarėm ir mums žygis pavyko. Galimas daiktas, kad ir vienu kitu striubu mažiau liko. Iš žygio grįžom sveiki ir laimingi.

Mano didžiausias tuo metu rūpestis buvo, kad su laukinėje striubai, daugiausia aziatai, nepavartotų prieš merginas jėgos. Jeigu, tada galvoju, ir pasisektų išgauti žinių, bet tada kaina būtų skaudžiai permokėta. Nebežinojau nei kas daryti. Pareiga ir jausmai susikryžavo ir aiškias sprendimo padaryti nepajėgiau. Tuo atsidūriau kryžkelėje. Ji buvo taip neiški ir taip sunkiai pramatomą, kad savo galva nesiryzau spręsti. Kreipiausi patarimo į Alksninį.

— Kaip tu manai?

— Manau, vade, kaip ir tu, bet kol kas dangus dar negriūva — kantrybės. Antai — mūsų merginos smagios ir nepėsčios, pigiai nepaįmanomos. Be to, vade, jos gi mūsų būrio narės — gvybe prisiekusios! Tau sielotis nereikėtų... Likimas, galimas daiktas, viską gerojon pusėn nulems. Kantrybės... Žinoma, mes turime būti budrūs — va koks mano patarimas.

(Bus daugiau)

LABAS RYTAS, MALONŲ LIETUVIAI

Pašnekesys su Romu Keziu,
lietuviškos radijo valandos
„Laisvės Žiburio“ vedėju

P. PALYS

Šių metų sausio 14 d. Bayside, New York, gyvenantis visuomenininkas, kultūrininkas, „Laisvės Žiburys“ radijo valandos ir kelionių įstaigos „Vytis“ vedėjas Romas Kezys buvo pagerbtas amžiaus sukakties proga. Sukaktuvinio torto viršuje švėjtę numeris 60 (gimęs 1930 m. sausio 16 d.).

Tai plačios veiklos, didelės energijos, atrodo, niekuomet nuovargio nepažįstantis žmogus. Būdamas įvairiose pareigose, jis dabarvosi su skautais. Dalyvauja Lietuvių Bendruomenės veikloje. Keletą kartų buvo išrinktas JAV LB tarybos nariu. Yra buvęs Vliko sekretorium. Vienas iš penkių organizatorių 1965 metais didžiojo liet. žygio į Jungtines Tautas. Su savo rašiniams pasirodo ir spaudoje. Vienas iš liet. kredito „Kasos“ direktorių. Jau daug metų sėkmingai vadovauja populiariai „Laisvės Žiburio“ sekmadieninei radijo laidai.

Pakviečiamie Romą Kezį atsakyti į keletą klausimų susijusių su „Laisvės Žiburiu“.

— Kada New Yorko ir jo apylinkių lietuviai išgirdo pirmąją „Laisvės Žiburio“ radijo laidą?

— Pirmoji „L.Ž.“ radijo laida pasiskardeno 1966 m. kovo 20 d.

— Jei neklystu, New Yorko tuo metu jau buvo girdima viena lietuviška radijo laida. Kodėl Jūs manėte, kad reikia dar kitos?

— Taip, tuomet buvo girdima viena radijo laida iš kaimyninio New Jersey. Tada galvojome, kad reikia ir New Yorkui turėti radijo programą, programą tokią, kuri daugiau pabrėžtų Lietuvos laisvinimo reikalus, negu tai buvo daroma iki šiol.

— Prašau plačiau papasakoti „L.Ž.“ išskirimo aplinkybes ir ar tai buvo tik Jūsų, ar dar ir kitų asmenų sumanymas?

— „Laisvės Žiburi“ įkūrė drauge su Antanu Mazioka. Ši programa buvo tiesioginė išdava didingo ir labai sėkmingo žygio 1965 m. lapkričio 13 d. į Jungtines Tautas. Mes tikėjome, kad ši naujoji radijo programa vystysis ta patia kryptimi ir bus tarsi to žygio tęsinys.

— Kuri laiką dalis programos buvo perduodama ir angliškai. Kodėl angliškos dalies buvo atsisakyta?

— Anglų kalbos redaktoriai keitėsi: vieni pavargo, kiti išvažiavo. Angliškai laidai sustojus, mūsų nusteibimui programos klausytojai neprotestavo. Tačiau ateityje angliškąją dalį vėl žadame įvesti. Laukiame tik tinkamo momento ir pajėgus redaktoriaus.

— Manau, kad radijo valandos išlaikymas nėra pigus. Iš kokių šaltinių ateina lėšos toms išlaidoms padengti?

— Tiesa, kad radijo išlaidos yra nepigus ir vis brangsta. Dabar už valandą mokame 350 dolerių. Reikia stipriai pasitempti tuos pinigų surinkti. Pajamų šaltiniai yra trys: klausytojų-rėmėjų aukos, apmokami skelbimai ir radijo renginiai. Jie visi yra labai svarbūs ir, bent vienas iš jų nutruks, radijo laidas tektų nutraukti.

— Kiekvienais metais savo

klausytojams surengiate po du aukšto meninio lygio rengimus. Pasikviečiate iš tolimų Amerikos, Kanados ir iš Lietuvos solistus, didelius chorų bei gausius tautinių šokių ansamblius. Jie velti, nevažinėja. Ar tas nesudaro rizikos patekti į „skylę“ ir koks renginis buvo rizikingiausias?

— Per paskutinius 23 metus surengėm arti 50 didesnio masto renginių. I „skylę“ nepatekome nė su vienu iš jų. Priešingai, jie visi atnešė pelno ir, kaip minėjau, reikšmingai prisidėjo pie programos išlaikymo. Daugiausia rizikos pareikalavo Chicagos Lietuvių Operos iškvietimas 1968 m. Operą išskiviesdami norėjome išskilmingiau paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo 50-ties metų sukaktį. Tuomet, koncertinėje formoje operos choras ir solistai (viso 110 asmenų) atliko Karnavičiaus operą „Gražina“ didelėje Brooklyno kolegijos Walt Whitmann auditorijoje. Visam operos sąstatai atgabendai buvo paimtas lėktuvas, už kurį reikėjo iš anksto sumokėti. Simfoninį iš 50 asmenų orkestrą samdėme iš New Yorko. Visas šios operos pastatymas kainavo 10,000 dolerių. Nemažai buvo rizikuota ir su „Ratilio“ ansambliu 1989 m. Tai buvo pirmas tokio pobūdžio renginys JAV-se — pirmas Lietuvos ansamblio atkviestas į JAV ir Kanadą. Buvo daug nežinomųjų ir galimų problemų. Tačiau, kaip jau visi žino, „Ratilio“ ansamblio gastrolės praėjo su dideliu pasisekimu. Jų pasirodymus matė apie 12,000 žmonių.

— Berods, prieš porą metų buvo iškilęs „L.Ž.“ pavojus nebetikti radijo stotyje laiko. Ar tas pavojus jau yra praėjęs?

— Pavojus yra sumažėjęs, bet nepraėjęs. Didžiojo pavojaus metais 1986-87 New Yorko ir New Jersey lietuvių visuomenė šimtais laišku individualiai ir organizacijos išreiškė savo paramą „Laisvės Žiburiui“. Tai parama padarė išpūdį politikams. Tokiu būdu ir išsilaukėme iki dabar. Netrukus radijo stoti žada perimti kita grupė. Nežinia, kaip seksis su jais dirbti. Bandysime išsilaikyti.

— Jūs ir Jūsų žmona Daiva, kuri irgi plačiai reikišiasi įvairioje lietuviškoje veikloje, išauginate gausią šeimą. Kaip sugebėjote suderinti šeimos reikalus su tokia plačia visuomenine veikla?

— Daiva yra mano darbu pagrindinė tartininkė ir rėmėja. Mūsų penki sūnūs — jau suaugę. Jie priežiūros nebereikalauja. Anksčiau juos beauginant, daug pagelbėjo mano mama Eugenija Kezienė. Sūnūs, kaip ir mano mama, sudaro patį „Laisvės Žiburio“ rėmėjų-talkininkų branduolį.

Dėkodamas Romui Keziui už šį pašnekesį, linkiu, pamiršus numerį puošusį sukaktuvinį tortą, dar ilgus metus sekma-dienio rytais su „labas rytas, malonūs lietuviai“, „Laisvės Žiburio“ radijo bangomis sveikinti savo klausytojus, taip pat geros skėmės ir ištvermės darbuojantis beartėjantio rytmečio laukiantios Lietuvos labui.

Romas Kezys, „Laisvės Žiburio“ radijo valandos vedėjas New Yorke.
Nuotr. Vyt. Mazelio

MŪSŲ KOLONIJOSE

Phoenix, AZ

PAMINĖTA VASARIO 16-JI

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas, įvykęs vasario 11 dieną, buvo ypatingai įdomus. Iškilęs prasidėjo 11:30 Our Lady of Guadalupe koplyčioje, kuri šiai dienai buvo ypatingai išpuošta: lietuviški audiniai, vėliavėlės, tautiškos emblemos, darželyje paskintų tulpių bei rūtų puokštės, virš altoriaus Aušros Vartų Marijos paveikslas, bažnyčia pilna žmonių. Kai kurie atvykę iš tolimų Arizonos kampelių. Ypatinga puošmena — 40 „Spindulio“ ansamblio jaunuolių. Visi tautiniais rūbais, visi atskirai dalyvauja Mišiose, nešdami auksą, atlikdami liturginius skaitymus bei giedodami gražias lietuviškas giesmes. Pabai-gios giedama „Marija, Marija“ ne vienas išspaudė ašaras. Šv. Mišias atnaušo lietuvių mišijos kapelionas kun. Romanas Klumbis. Savo patriotiniame pamoksle kun. Klumbis dėkojo Dievui už Lietuvai suteiktą malonę siekiant laisvės ir pranašavo greitą ir visišką Lietuvos nepriklausomybę.

Po pamaldų visi skubėjo į Sun City, kur gražioje, lietuviškais ornamentais ir gyvomis gelėmis bei daugybe tautinių vėliavėlių papuoštoj salėj laukė šilti pietūs, paruošti lietuvių šeiminkų, vadovaujančių Sofijai Narkienei. Iškilminga minėjimą atidarė Lietuvių Bendruomenės Arizonos skyriaus pirmininkė Antonija Petrušienė, padėkodama susirinkusiems už taip gausų atsilankymą ir pristatydama šios dienos programos vedėją Dalią Motiejūnienę. Sugiedojus Amerikos himną ir kun. Romanui Klumbiui sukalbėjus maldą, Juozas Duoba perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės Akta, o pati pranešėja — Arizonos gubernatorės proklamacija. Po to, kaip simbolinis gestas, prisijungiant prie visos Lietuvos neužgesinamo laisvės troškimo liepsnos, scenoje buvo uždegta žvakė, ir ta proga visi susirinkusieji buvo paprašyti atsistojus minėti su-sikaupti, pagerbiant žuvusius ir tebepersekiojamus kovoję už Lietuvos laisvę.

Latvių vardu šiltai pasveikino Ivars Reimanis, sulgyindamas visų trijų Pabaltijo valstybių kovas už nepriklausomybę ir primindamas, kad Lietuva yra pirmoji tiesianti tuos kelius. Lietuvių kalba išsamų ir energingą žodį pasakė pati Arizonos apylinkės pirmininkė A. Petrušienė, ypatingai išskeldama Sąjūdį, kuris remiasi daugiau kaip 75% Lietuvos gyventojų ir kuris skleidžia nepriklausomumo vyziją. Mūsų pareiga yra ne tik moraliai, bet ir finansiniai remti Lietuvos laisvės kovas. Pirminkė kvietė visus susirinkusius gausiai aukoti „Dovana Lietuvai“ vajui.

Pagrindinę paskaitą anglų kalba pasakė plačiai pasižymėjusi teisininkė Patience T. Huntwork, kuri šiuo metu eina

surošimo. Ypatinga padėka buvo išreikšta šokių vadovei D. Varnienei, įteikiant jai gėlių puokštę. Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu, kurį, vedant jaunimui, visi susirinkusieji iš širdies ir galingai sugiedojo.

Lietuvos reikalams buvo surinkta apie 2,500 dolerių, kurių didesnė dalis buvo paskirta „Dovana Lietuvai“ rinkliavai.

Vikt. Zakarienė

Lietuviai Floridoje

St. Petersburg, Fla.

RŪPINASI LIETUVOS
FONDO VEIKLA

Marija Remienė, ilgametė Lietuvių fondo tarybos ir valdybos narė, po sėkmingos ir rūpestingos valdybos pirmininkės 3 metų veiklos yra išvykusi į St. Petersburgą, Fl., kartu su motina pailsėti. Nors ir poilsiaudama rūpinasi Lietuvių fondo veikla. Susitikimo su LF igaliojine Janina Gerdvilienė, kuri sušaukė ten gyvenančių ir atostogaujančių lietuvių susirinkimą (II.11) Lietuvių klube. M. Remienė padarė išsamų pranešimą apie LF sėkmingą veiklą ir dedamas pastangas dar šiais metais užbaigti penkių milijonų kapitalo telkimą. Dėkojo už iki šiol teiktą paramą ir prašė toliau remti Lietuvių fondo paramą vietos lietuviškos mokyklai. LF pelno skirstymo komisija lit. mokykloms kiekvienais metais skiria tam tikrą sumą (praėjusiais metais 30,000 dol.), kurią LB Švietimo taryba paskirsto veikiantiesiems lit. mokykloms.

Ateityje išsivijos lietuvių veiklai parama neturėtų sumažėti, nors ir atsiranda prašymų iš laisvėjančios, bet vis dar okupacinę jungą nešančios Lietuvos. LF valdybė laiko išstatų ir narių suvažiavimų nutarimų.

M. Remienė, nors ir poilsiaudama, rūpinasi tolimesne LF veikla. Patikrino LF igaliojines Janinos Gerdvilienės kruopščiai vedamą atskaitomybę ir išreiškė jai nuosirdžią padėką. Aptarė ateinančių rudens vėjus renginį, kuris įvyks lapkričio 7 d. Lietuvių klube.

LF igaliojine Janina Gerdvilienė nuosirdžiai rūpinasi L. Fondui aukų telkimu ir aktyviai dalyvauja visoje lietuvių veikloje. Linkime ir toliau rūpintis Lietuvių Fondui telkti auksą, kad dar šiais metais galėtume pasiekti 5 milijonus ir jų pajamomis dar stipriai paremti išsivijos ir tėvynės Lietuvos kultūrinę veiklą.

(a)

1.5 MIL. AERODROMUI
VIETOS IEŠKIJIMUI

Chicago miestas jau išleido 1.5 mil. dol. studijavimui galimybių įkurti trečią aerodromą miesto pietryčiuose. Norima prašyti lėšų iš federalinio izdo šiam klausimui išspręsti.

DĖMESIO! IEŠKOME LIETUVIŠKO MENO!

Baltimorės Lietuvių Festivalio komitetas ieško menininkų norinčių prisijungti prie šio festivalio. Festivalis įvyks š.m. birželio 9-10 d. Baltimorės Festivalio salėje.

Jei norite išsinuomoti prekystalį savo lietuviškiems drožiniams, paveikslams, rankdarbiams, lėlėms ir kt. skambinkite

Elie Oklenol, tel. (301) 242-3112.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

(312) 586-5950 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

MLS ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

Parduodama greičiau už didesnę kainą!

Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlaivinti ir patyrę tarmautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga.

ALEXANDER J. MOCKUS
REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

HELP WANTED

MACHINIST
CNC Lathe Programmer Operator wanted. Must have experience with Mazatrol controls. Full time days. Must speak English. Call 8 AM to 4 PM for interview.
708-780-0946

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deekys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

Vilniaus Universiteto Dainų
ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurnę, Brolio sode, Du raitų jojo, Leliūnų Kadrius, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadrius ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kaina su persiuntimu 12 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sažiningai patarnaus.

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
8529 S. KEDZIE
778-2233

MLS

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Turėdamas ilgų metų patyrimą, greit ir sažiningai patarnausiu pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. 767-0600 arba 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One stop Real Estate

Pigiai parduodamas „condo“ ant vandenyno kranto: 2 mieg. kamb., 2 vonios kamb., didelis salonas, balkonas, virtuvė, maud. baseinas. Skambinti savaitgaliais nuo 8 v. ryto „collect“; 1-407-860-3555.

Parduodamas restoranai „lounge“ arti 95 & Harlem. Puiki progai! Dideles galimybes. Smulkesnei informacijai skambinti: Century 21, Mike Ham, tel. 708-361-8888.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai sažiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Parduodamas St. Petersburg (Gulfortas), FL. 2 mieg. mūrinis namas su vaismedžių sodu netoli vandenyno ir krautuvų. \$46,900. Skambinti (708) 636-2422.

Namai apžūrėjimui
Sekmd., kovo 4 d. 1—4 v. p.p.

6210 S. Major
6 kamb., 30 mieg., 3 did. mieg. mūrinis; valg. kamb. daug spintelių, TV kamb.; aluminio apdaila; naujai įvesti elektra; galima pasidaryti 4-tą mieg. St. Sym's parapija. Geras parkynis. Skambinkite dabar.

7148 S. Whipple
7 kamb. mūrinis, 30 mieg., 4 didelės mieg. kamb.; gražiai įrengtas rūsys; 2½ auto. garažas; nauja šildymo sistema; centralinis šild. šald. daug priedų; puikiai išlaikytas.

No. 623—63 St. & Karlov Ave.
6 butai. Karališkas! Visas mūrinis su 3 mieg. kamb. kiekv. bute. Atramentuota virtuvė ir vonia; 3 kamb. rūšyje išnuomui; 2 auto. mūrinis garažas. Naujai įvesta elektra ir vandens šildymas; labai švarus.

No. 635 — 71 St. & Pulaski Rd.
3 butai, 3 mieg., 1½ vonios pirmame ir antrame aukšte. Mod. virtuvė su medžio spintelėmis; naujas karšto vandens tankas ir šild. sistema; platus skydas; 4 kamb. rūšyje; 2½ auto. garažas mūrinis. Puikiai prižiūrėtas, geras parkynis.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pas skambinkite telefonui. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
(312) 434-7100

VILNIAUS LIETUVIŲ
LIAUDIES DAINOS

Paruošė Gražina Krivickienė-Gustaitienė su menininkės Marijos Žymantienės-Biržikaitės iliustracijomis, kuriomis išryškina dainų reikšmę ir jų sąvokę įvairiose gyvenimo srityse.

Laidinsys didelio formato, kieti viršeliai. Gale knygos yra santrauka anglų kalboje, melodijos, santrumpos, bibliografijos bei dainų šaltiniai ir pastabos. Spaudė M. Morkūno spaustuve, 1989 m. Kaina su persiuntimu 12 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 1.60 dol. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

„Liros“ dainininkės, suorganizuotos a.a. muz. Alice Stevens, duos koncertą kovo 4 d. St. Hiacinto bažnyčioje, 3635 W. George St., Chicagoje.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, Ark.

Iškeliauvusieji

Šių metų pirmąsias mėnesiais netekome trijų Hot Springs lietuvių. Filosofo Vydūno žodžiais tariant: „Kaip šalia šviesos yra tamsa, taip ir mirtis yra ties gyvybe.“ Visi mes žinome, kad mirtis neišvengiama, tik nežinome nei dienos, nei valandos...

A.A. Paul Garionis

Sausio 16 d. mirė Paul Garionis, 93 metų. Išgyvenęs Hot Springs mieste 19 metų. Rožinio maldoms vadovavo Pranas Radis Gross laidotuvių namuose. Sugiedojus „Marija, Marija“, atsisveikinimo žodį tarė čia rašančioji, Altos vardu kalbėjo skyriaus pirm. A. Bertulis. Kitą rytą po šv. Mišių, kurias atnašavo kun. Michael Bass Šv. Jono Bažnyčioje, išvežtas į krematoriumą. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Buffy's restoraną gedulo pietums. Liūdesy liko velionio sūnus Alfredas Garionis ir marti Florence.

A.A. Aleksas Sadauskas

Vasario 3 d. vakar staiga ir netikėtai mirė nesirgęs Aleksas Sadauskas, 76 metų amžiaus. Hot Springs Balfo skyriaus pirmininkas. Aleksas buvo didelis mėgėjas žuvalių, jau anksčiau ryta jis būdavo prie ežero, užmetęs kelias meškeres, retai grįždavo namo be laimikio. Bet tą nelaimingą vasario trečios dieną Aleksas nebegrįžo namo. Ištikus priepoliui buvo skubiai greitosios pagalbos nuo ežero nuvežtas į ligoninę konstatuotas kraujo išsiliejimas smegenyse ir jo gyvybės nebepavyko išgelbėti.

A. Sadauskas gimė Vilniuje, užaugo Telšiuose, ten ir dirbo teisme, hipotekos vedėju. 1939 metais vedė Kazimierą. Raudonajam okupantui besiveržiant į Lietuvą, pasitraukė su žmona ir dviem mažamečiais sūneliais į Vakarus. Atvykęs Amerikon, pirmiausiai apsigyveno Philadelphia mieste, persikėlęs su šeima į Cleveland, Ohio, dirbo Lucas Machine dirbtuvėje. Pensininko amžiui praleisti pasirinko Hot Springs ir išgyveno čia devynerius metus.

Velionio šermentys buvo Gross laidotuvių namuose. Rožinio maldoms vadovavo kun. Jonas Burkus. Atsisveikinimo žodžius tarė LB pirm. Stepas Ingaunis. Altos pirm. Antanas Bertulis ir Moterų Seklyčios pirm. Liucija Gudalienė. Koncelebruotas šv. Mišias Šv. Jono bažnyčioje atnašavo kun. J. Burkus ir kun. V. Daugintis.

Religines apeigas prie kapo Crestview Memorial kapinėse, lietuvių sekcijoje, atliko kun. J.

Burkus. Po laidotuvių visi dalyvavusieji buvo pakviesti į Avanelle restoraną gedulo pietums. Giliame liūdesy liko velionio našlė Kazimiera, sūnus Remigijus su žmona, gyv. Newport News, VA., sūnus Raimundas su šeima, gyv. Columbus, OH, ir duktė Marytė Sadauskaitė, gyv. Hot Springs, AR. Velionis paliko du vaikaičius, Lietuvoje brolių Vladą ir seserį Eugeniją Palekienę.

A.A. Justinas Straukas

Justinas Straukas, 78 metų, gimęs Gargžduose, mirė po operacijos vasario 4 d. išgyvenęs Hot Springs mieste 17 metų. Anksčiau gyveno ir dirbo Chicagoje. Liūdesy liko velionio našlė Irma. Lietuvoje velionio brolis ir sesuo. Mirusiojo lankymas buvo Gross Funeral Home, dalyvaujant liuteronų kunigui Roy A. Jacob, First Lutheran Church pastoriui. Vasario 6 d. po memorialinių pamaldų liuteronų bažnyčioje išvežtas į krematoriumą.

Į laiduves atvyko iš Chicago Irmos Straukienės sesuo Margarita Murauskienė, jos vyras Antanas ir jų vaikai: sūnus Darius, duktė Violeta su dukryte Nyssa, o iš Bostono kita dukra Irma Muraskaitė. Šermentyse ir bažnyčioje dalyvavo gausus būrys Hot Springs lietuvių.

Atvyksta vyskupai

Birželio 17 d. vyskupas A. Baltakis, vykdamas iš rytų į Kaliforniją, sustos Hot Springs mieste, pirmą kartą aplankydamas mūsų gyvenvietę ir pagerbs kun. Joną Burką, švenčiantį kunigystės aukso jubiliejų. Ta pačia proga atvyks ir Arkansas vyskupas Andrew J. McDonald iš Little Rock pasveikinti savo vyskupijos kuniga.

Vasario 4 d. po pamaldų sešelių mokyklos salėje įvyko Hot Springs lietuvių susirinkimas, kuriame buvo sudarytas komitetas suruošimui vyskupų priėmimo ir jubilato kun. J. Burkaus pagerbimo.

Tą pačią dieną buvo išrinkta nauja Šv. Mykolo Misijos taryba, į kurią įėjo Rima Jucienė, Salomėja Jankauskienė, Leonida Miežinskis ir Irena Sirutienė. Šv. Mykolo Misijos metinė išvyka bus gegužės 2 d. Family parke.

Sal. Šmaizienė

Buffalo, N.Y.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šių metų minėjimą Lietuvių Bendruomenė surengė vasario 18 d. Tarptautiniame institute.

Jį atidarė pirm. Milda Norkūnaitė-Newman. Himnus pianinu palydėjo muz. R. Obalis, svečias talkininkas iš Rochesterio. Rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalu perskaitė Kristina Michalskytė. Pagrindinį paskaitininką istoriką prof. Julijū Slaveną pristatė anglistikos prof. R. Newman. Kadangi paskaita buvo pagarsinta vietos dienrašty, jos pasiklausyti prisirinko ir tokių kolegijų bei universitetų dėstytojų, kurie paprastai mūsų minėjimuose nesiūdo. Dr. Slaveno paskaita alsavo paskutiniaisiais įspūdziais iš Lietuvos, kur jis praleido porą savaičių ir Vilnių bei Kauną skaitė penktą paskaitą. Ten jis turėjo progos stebėti Gorbaciovo laikyseną ir maskvinių korespondentų samysį kebliose situacijose. Tarp kitko, stebėtojo nuomone, prez. G. Bushas Amerikoje turi kelis kartus didesnę apsaugą nei Gorbaciovas Lietuvoje, kas tiesiogiai ar netiesiogiai rodo subrandintą lietuvių santūrumą: lietuviai kalbėjo kaip lygūs su lygiu. Diskusijose išryškėjo įvairūs lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių ir kitų laisvėjimo etapai, išsivijęs vaidmuo tame judėjime, kelionių į kraštą galimybės, ekonominės progos, galimi apsiuylimai ir kt.

Nors ligos bei operacijos užklupo gerą dalį bendruomenės narių, vis dėlto į minėjimą sugrįžo daug narių, jų tarpe ir pajėgesni ligoniai, tik tradicinė „lašiniečių“ pyragaičių specialistė šį kartą sirgdama negalėjo smagurių svečių palepinti kavutės vaišėse. Į minėjimą atsilankė vis dar pusšimtis dalyvių.

Beje, šiame didžiuliam N.Y. provincijos mieste vyrauja lenkų kilmės etnikai palikuonys. Tačiau atviras lietuvių skaitytojų laiškas vietos dienrašty (The Buffalo News), atitaisantis kolumnisto Max McCarthy teiginį, jog Lenkija „absorbavo“ Lietuvą, netikėtai atidėjo gausių svečių palepinti kavutės vaišėse. Į minėjimą atsilankė vis dar pusšimtis dalyvių.

Beje, šiame didžiuliam N.Y. provincijos mieste vyrauja lenkų kilmės etnikai palikuonys. Tačiau atviras lietuvių skaitytojų laiškas vietos dienrašty (The Buffalo News), atitaisantis kolumnisto Max McCarthy teiginį, jog Lenkija „absorbavo“ Lietuvą, netikėtai atidėjo gausių svečių palepinti kavutės vaišėse. Į minėjimą atsilankė vis dar pusšimtis dalyvių.

M. A.

Athol, MA

Irgi sulaukusios gilių senatvės Paulina Milaikiene ir Brašdienė dar gana stiprios ir sveikos (ne mirusios!), kilusios nuo Vabalninko.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, kuris buvo nukeltas į kovo 11 d., Athole visai atšauktas, dėl rimtos priežasties, negaunant Bostono seksteto programai.

Koresp.

Dievas laisvę duoda tiems, kurie ją myli, saugoja ir ginti nori.

Daniel Webster

Galų gale žmonės labiau myli tą, dėl kurio turėjo aukotis, negu tą, iš kurio gavo malonumą.

Viscount Samuel

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1990 m. kovo mėn. 1 d.

5

A.†A.

VYTENIUI DIRKIUI

netikėtai mirus, jo žmoną ANGELĄ ir dukras, motiną RUSTEIKIENĘ, uošvius VIKTORIJĄ ir KAZIMIERĄ KLEIVUS, jų dukrą LORETĄ ir kitus artimuosius giliai užjaučia

Myra ir Kostas Arai
Bronius Bartkus
Elena ir Jonas Purtuliai

St. Pete, Florida

A.†A.

VACLOVUI LESČINSKUI

mirus, žmoną VALĘ ir dukras su šeimomis liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame

Valė Pleirienė
Rūta Spurgienė
Birutė Prapuolenienė

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas – (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. – Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. – Tel. (708) 430-5700

BUTKUS – PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas – (708) 652-1003

Sally

Donald M. Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

A.†A.

JUOZAS MEŠKELEVIČIUS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1990 m. vasario 26 d., sulaukęs 78 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Alytaus apskrityje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime artimi draugai: kun. A. B. Rutkauskas, kun. Tomas Žiūraitis, Lietuvoje kun. Jonas Gri-gaitis ir velionio sesers duktė Ona.

Laidotuvėmis rūpinasi Elzbieta ir Antanas Kleizai.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, kovo 1 d. nuo 4 iki 8 v.v. Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, kovo 2 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Prašome artimuosius dalyvauti šermentyse ir bažnyčioje.

Nuliūdę draugai.

Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack & Sūnūs. Tel. 737-1213.

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

ONA

RAZUTIENĖ

Prisimename mokyto. Oną Razutienę, kuri mirė 1987 m. vasario mėn. 28 d., Los Angeles California.

„Išėjai amžiams, bet nenumirsi
jaunujų sielose Tavo atminimas“.

Alė Rūta

Minint trejų metų mirties sukaktį, brangiam velionės atminimui šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos kovo 4 d., sekmadienį, 10:30 v. ryto, Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Maloniai prašome visus prisiminti ją savo maldose.

LB jaunimo ansamblis „Spindulys“

Reiškiamė gilią ir nuoširdžią užuojautą VIOLETAI KARALIS ir šeimai jos

A.†A. TĖVELIUI

Lietuvoje mirus.

Janina ir Vytautas Peseckai
Elena ir Algis Janušai

A.†A.

KAZIUI NASTONUI

mirus, žmonai OLGAI, dukterims LILEI ADOMĖNIENEI ir DORAI BELECKAITIENEI, sūnui TONIUI ir jų šeimoms skausmo valandoje reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Pranas, Daiva ir Alina Meilės

A.†A.

ELZBIETAŠ KUODIENEI MARKEVIČIŪTEI

Lietuvoje mirus, sūnams VYTAUTUI ir ADOLFUI su šeimomis ir dukteriai ZINAI ŠABLINSKIENEI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių Bendruomenės
Marquette Parko apylinkės valdyba

APYLINK MUS

x JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Razma ir „Pasaulio lietuvių“ redaktorius Bronius Nainys vasario 16 d. minėjimus praleido Lietuvoje. Taip pat buvo Lietuvoje per rinkimus. Grįžta Chicago kovo 1 d. Jų pranešimas apie nuotakas ir rinkimus Lietuvoje bus kovo 3 d., šeštadienį, 7 val. v. Jaunimo centro kavinėje. Visi kviečiami.

x „National Catholic Register“ kovo 4 d. laidoje plačiai aprašo Nijolės Sadūnaitės gyvenimą Lietuvoje ir Sibiro tremtyje. Daugiausiai ima medžiaga iš jos atsiminimų knygos „A Radiance in the Gulag“, kurioje ji pasakoja gana smulkiai savo visus išgyvenimus tremtyje, persekiojimus, kančias ir tvirtą pasitikėjimą Dievu. Taip pat aprašo jos pasimatymą su Šv. Tėvu Jonu Paulium II Ispanijoje.

x „Kai papartis žydi“ – tai naujas veikalas, parašytas Danutės Bindokienės. Ši veikalas stato Dainavos ansamblis ir Spindulio tautinių šokių grupė. Spektaklis vyks Morton auditorijoje Cicero, Ill. Iš Chicago važiuos du autobusai. Užsiregistruoti dabar, kol dar nėra.

x Chicago skautininkų draugovė Kaziuko mugę skiriamas laimikis prašoma šį šeštadienį, kovo 3 d., 1:30 val. p.p. atnešti į Jaunimo centro 112 kmb.

x „Americans for Due Process“, informacinis žurnalas, neseniai išleistas Woodhaven, N.Y. Čia aprašoma anglų kalba kankinamą OSI veikla, neteisingas išteisinamų dokumentų sunaikinimas ir kt. Meginama prieiti, kad OSI būtų ištirta Senato teisinės komisijos. Šios institucijos, remiamos valdžios, veikla Amerikoje yra labai kenksminga. „American for Due Process“ galima užsisakyti, rašant P.O. Box 85, Woodhaven, NY 11421.

x DRAUGO koncertas įvyks š.m. balandžio 1 d. 3 v. p.p., sekmadienį, Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje. Programą atliks okupuotos Lietuvos solistai: Sofija Jonaitytė, Algirdas Januta ir pianistas Povilas Stravinskis. Bilietus į koncertą galima įsigyti Gifts International Vaznelių parduotuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424. (sk)

x Ieškomas Vytautas Aleknavičius, gim. 1924 arba jo vaikai: Algimantas, g. 1942, Elena, gim. 1948, Gintaras, g. 1950. Iki 1968 m. gyveno Vokietijoje. Jis, arba apie jį žinantieji, rašykite jo broliui: Jonas Aleknavičius, Klaipėda 235811. Baltijos prospektas 43-55, Lithuania, arba skambinkite: (708) 484-3234. (sk)

x KASA, lietuvių federalinė kredito unija, sėkmingai veikianti 10 metų, patarnauja lietuviams finansinėje srityje. Kreipkitės į artimiausią KASOS skyrių taupymo ir skolinimo reikalais. Informacijai: KASA, 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629. Tel. 312-737-2110. (sk)

x Kas turite Antano Rūko romaną „Sužalotieji“ arba „Algis Dalgis Gaidžiokis“ (vaidinamas vaikams) malonė-kite paskambinti Rūkienei tel. 1-312-471-0814. Būsi labai dėkinga. (sk)

x Verbų sekmadienį, balandžio 8 d. 3 val. p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapija ruošia religinį koncertą savo bažnyčioje. Be parapijos choro, dalyvaus ir 20 asmenų orkestras bei solistai. Dirigentas muz. Antanas Linas. Bus atliekama klasikinė religinė muzika lotyniškai ir lietuviškai. Reta proga pasigrožėti religine aukšto lygio muzika. Visi kviečiami gausiai atsilankyti.

x Šv. Kazimiero vienuolija kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad vienuolijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus trečiadienį, kovo 7 d., 7 val. vakare vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias atnašaus kun. Ričardas Repšys.

x Chicago Jaunimo sąjungos susirinkimas bus penktadienį, kovo 2 d., 8 val. vak. „Gintaro“ svetainėje. Visas lietuviškas jaunimas kviečiamas dalyvauti.

x Dr. Antanas Karženiauskas iš Lietuvos yra atvykęs į Chicago specializuotis vidaus chirurgijoje. Jis yra Kauno medicinos instituto chirurgas ir gydytojas. Amerikoje žada pabūti bent keletą mėnesių. Dabar galima su juo susisiekti laišku, siunčiant į 6631 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Taip pat rengiasi atvažiuoti dr. K. Eringio dukterys – gydytojos specializuotis.

x Northwestern universitetas Chicagoje rengia paskaitas apie revoliuciją ar evoliuciją ir naują kryptį Rytų Europoje. Paskaitos bus kovo ir balandžio mėnesiais. Diskusijos šiuo klausimu bus kovo 23 d. 11 val. ryto.

x Kaziuko mugė, ruošiamą visų Chicago skautiškųjų vienetų, vyks šį sekmadienį, kovo 4 d. Iškilmingas mugės atidarymas – 11 val. ryto. Mugė atidarys Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, dalyvaus LSS vadovybė. Mugėje bus galima įsigyti įvairių skautiškų rankdarbių ir tautodailės kūrinių, o taip pat lietuviškų knygų, plokštelių, kasečių ir kt. Mažosiose salėse veiks „Aušros Vartų“ ir „Kernavės“ tautų tvarkoma vadykla, klasėse veiks atskirų vienetų kavinės, o didžiojoje kavinėje tvarkys „Nerijos“ tuntas. Antrame aukšte bus įvairių pramogų jaunimui ir vaikams. Chicago skautai ir skautės maloniai kviečia visus atsilankyti į jų 31-ąją mugę.

x A. a. Anastazijos Kalvaitienės pirmasios mirties metinės minint, kovo mėn. 7 d., trečiadienį, 7:30 val. ryto bus atnašaujamos šv. Mišios Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Gimines, draugus ir pažįstamus maloniai prašome prisiminti a. a. Anastaziją savo maldose. Šeima. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747. (sk)

x Patria dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvė: Chicagoje, sav. A. ir F. Šluta ir St. Petersburg Beach, FL, 400-70th Ave. vedėjai A. ir E. Radvilai. Abiejose parduotuvėse rasite lietuviškų prekių bei 220 voltų elektronikos ir kitų. Lietuvoje pagedaujamų, reikmenų didelį pasirinkimą. Priimam užsakymus ir iš kitų miestų. Greitai ir saugiai siunčiame jūsų dovanas į Vilnių kargo – oro linija. Tel. 312-778-2100. (sk)

x Lietuvos krikšto jubiliejaus minėjimai, vykę 1987 m. visame pasaulyje, iškėlė Lietuvos vadą labiau, nei bet kada. Jubiliejaus apžvalginis leidinys, redaguotas Juozo Baužio, jau išėjo iš spaudos ir bus pristatomas kovo 9 d., penktadienį, 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Visi kviečiami.

x 39-toji Giesmių šventė „Tėviškės“ evangelikų liuteronų parapijos bažnyčioje ruošiamą Verbų sekmadienį, balandžio 8 d., 4 val. p.p. Giedos parapijos choras ir solistai. Choriui vadovauja muz. Faustas Strolia.

x Rimas Zailskas, profesionalus fotografas, padarė daug puikių nuotraukų iš Vasario 16 d. demonstracijų Daily plazoje. Jo nuotrauka, atspausdinta šio trečiadienio „Tėvynės žvaigždutėje“, per klaidą buvo priskirta J. Tamulaičiui. Atsiprašome.

x Šv. Kryžiaus ligoninėje bus informacija apie taksų – mokesčių mokėjimą kovo 1 d., ketvirtadienį, nuo 3:30 iki 4:30 val. p.p. septintam aukšte posėdžių kambaryje. Programą praves Internal Revenue Service.

x „Viltis“, folkloro ir tautinių šokių žurnalas, leidžiamas Denvery, Col., kovo – balandžio mėnesių išėjo iš spaudos. Šiame numeryje aprašomi lenkų, ukrainiečių, japonų, Utah tautinių šokių ir kt. Yra taip pat informacijos apie liet. taut. šokius ir lietuvių. Leidžia ir redaguoja Vytautas F. Beliajus Denvery, Colorado.

x Prieš „Draugo“ kenkėjus atsilaukti aukštojo 10 dol. A. Sakalas, V. Kasniūnas, E. F. O'Neill, Vyt. Lumbis, E. Jurevich, V. Chainas, R. Ambraziejus, Vida M. Galėnas, Al. ir R. Marchertai, O. Roviuskas, A. Rukšėnas, F. Tarulis, P. Okničius, K. Čepaitis, Juozas Pilelis. Visiems tariame aciu.

x Monika Vaškevičius, Toronto, Kanada, pratesė prenumeratą su 120 dol. (kanadiškų) M. Vaškevičių skelbiame garbės prenumeratore, o už auką labai dėkojame.

x Kaziuko mugė kovo 4 d. rengiama Jaunimo centre. Iškilmingas atidarymas 11 val. ryto. Chicago skautės ir skautai kviečia visuomenę atsilankyti į šį smagų tradicinį renginį. (sk)

x Šv. Juozapo garbei šv. Mišių ir maldų novena prasidės kovo 10 d. ir tęsis iki 19 d. (7 val. rytais), Marijonų koplyčioje, prie „Draugo“. Norintieji šioje novenoje dalyvauti ir įsijungti su savomis intencijomis kviečiami nedelsiant kreiptis: Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, Ill. 60629. (pr.)

x Prieaugniam jaunimui ok. Lietuvoje geriausia dovana, nuvežant ar nusiučiant, netrukus iš spaudos išeisiančią Andriaus Norimo premijuotą knygą jaunimui „Kelionė į Kauną“. Kaina 10 dol. Užsakymus siųsti autoriui: Andrius Mironas, 3764-B S. Atlantic Ave., Daytona Beach Shores, FL 32127. (sk)

x Romas Pukštys, Transpak firmos savininkas, praneša, kad balandžio mėn. važiuoja į Lietuvą. Mielai vel tarpininkaus įvairiais reikalais: pinigai, palikimai. Kreiptis iki balandžio 1 d. Transpak, 2638 W. 69 St., tel. 312-436-7772. (sk)

x Garantuotas receptinių ir nereceptinių vaistų persiuntimas į Lietuvą. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Standard Federal Taupymo ir Skolinimo bendrovės prezidentas Dovydas Mackevičius pasakoja 1,000 dol. LB Brighton Parko apylinkėi Vasario 16 d. progą.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

DOVYDAS MACKEVIČIUS BILLJONINIS INSTITUCIJOS PREZIDENTAS

Standard Federal Taupymo ir Skolinimo bendrovės įkūrėjas buvo Justinas Mackevičius 1909 m. Po jo bendrovė perėjo į jo sūnaus Justino Jr. rankas, o šiuo metu labai sėkmingai ir sumaniai jai vadovauja jo anūkas Dovydas Mackevičius.

Dovydo senelis buvo labai teisingas, labai draugiškas, visada pasirodęs visiems patarnauti ir padėti. Jo durys ir dosni ranka buvo pasiekiami visu, ir tarnautojų ir taupytojų. Jis visada rado laiko išlaikyti kitų bėdas ir kiek galėdamas padėdavo.

Šiandien tie patys geri žodžiai yra sakomi apie Dovydą Mackevičių, kas ir rodo jo didelį pasisekimą vadovaujant Standard Federal bendrovei. Bendrovės sėkmė taip pat priklauso nuo jos konservatyvių pažiūrų. Pagal Dovydo aiškinimą „Mes neimam ir neieškom jokių rizikų. Mes savo taupytojų pinigų priziūrim taip, lyg tai būtų mūsų pačių“.

Taigi visai nenuostabu, kad su jo daugelio metų patirtimi šiame darbe Standard Federal pasilieka ir toliau viena iš stipriausių Amerikoje bendrovių, turinti per 100 tūkstančių taupytojų ir daugiau kaip bilijoną dolerių kapitalo.

Šiuo metu yra net vienuolika Standard Federal skyrių. Trys yra Chicagoje, kiti priemies-

čiuose: Downers Grove, Lombard, Hickory Hills, Evergreen Park, Oak Lawn, Palos Heights. Bendrovės centras yra pasilikęs Chicagoje, Brighton Parke. Paklaustas, kodėl jis apsiėmė tokią didelę atsakomybę bendrovei, Dovydas atsakė: „Mes negalime apsidėti sėdėti, turime augti ir keistis su laiku. Mes nebijome konkurencijos ir naujų užsimojimų“.

Paklaustas Dovydo, kodėl mes šiais laikais neturėjom depresijos, tokios kokia buvo 1929 m., kada daugelis bankų uždarė, kada žmonės sėdėjo ant šaligatvių prie savo taupymo bendrovių laukdami atsidarančių durų, nors dalį savo santaupų atgausti, kada kartais tas santaupas ir prarado. Dovydas atsakė: „Dabar taupymo sąskaitos turi iki šimto tūkstančių dolerių apdraudą, garantuotą Amerikos valdžios. Be to, ekonomistų aukštas išsilavinimas daug prisideda prie depresijos išvengimo“.

Paklaustas, kodėl kitos didelės bendrovės neišsilaikė ir turėjo būti uždarytos. Dovydas išaiškino: „yra keletas priežasčių – neapratymas ateities, investavimas pinigų į nuostolingus projektus, nekompetentinga vadovybė. Reikia mokėti kaip tvarkyti bendrovę užsiimant gero bankininko vardu. Pavyzdžiui, iš mano ilgų metų patirties aš esu įsitikinęs, kad patys saugiausi investavimai yra paskolos duodamos gyvenamiesiems namams“.

Kadangi Standard Federal

visada nuoširdžiai remia lietuvišką veiklą, paskiausiai aš paklausiau, jei Lietuva kada nors atgautų savo nepriklausomybę, ar Dovydas sutiktų ten nuvažiuoti ir padėti vietiniams žmonėms atkurti krašto ekonomiką. Jis atsakė: „Aš rimtai pagalvočiau apie tai. Būdamas lietuvis, aš norėčiau lietuviams padėti“.

Konnie J. Savickus
**PARODOS „DAILĖS '90“
ATIDARYMAS
ČIURLIONIO GALERIJOJE**

Kasmetinė jungtinė lietuvių dailininkų paroda „Dailė '90“ buvo atidaryta pereiną penktadienį, vasario 23 d., Čiurlionio galerijoje. Atidarymo metu kalbėjo jos organizatorius Algimantas Kėzys, sveikinimo žodį tarė LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė. Programos pravedėjas buvo Vanda Alekniene.

Nors parodos tema buvo sunki (Religija mano mene), tačiau dalyvių skaičius dėl to daug nesumažėjo. Dalyvavo 64 lietuvių dailininkai iš JAV, Kanados, Vakarų Europos, Australijos ir Pietų Amerikos. Kiekvienas pateikė po vieną arba kelis darbus, išreiškiančius jo paties religinius įsitikinimus, kartu pridėdami ir žodinį paaiškinimą, kad žiūrovui būtų lengviau suprasti paveiklo simbolinę prasmę.

Tai bene pirmoji tokio pobūdžio paroda išeivijos gyvenime, o gal ir visame lietuvių dailės pasaulyje. Ankstyvesnės religinio meno parodos akcentuodavo bažnytinę, liturginę ar bib-

lietuvų Moterų klubų federacijos Chicago klubo susirinkimas įvyko vasario 12 d. Jaunimo centro patalpose. Susirinkimą atidarė Chicago klubo pirmininkė dr. Vilija R. Kerelytė, pasveikindama visas taip gausiai susirinkusias nares. Ji susirinkimui pirmininkauti pakvietė ilgametę Chicago klubo pirmininkę Jolandą Kerelienę, o sekretoriauti Filiną Brauniene.

Susirinkimas sklandžiai praėjo. Pirmininkė skatino visas nares gausiai dalyvauti Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago klubo ruošiamame lietuvių abiturientų Pavasario žiedų pokilyje, kuris įvyks 1990 m. balandžio 29 d. Sabre Room salėje, Hickory Hills, IL. Susirinkimo eigoje taip pat buvo tarta aktyviau reaguoti į Lietuvoje einamuosius įvykius.

Po oficialios susirinkimo dalies buvo Stasės Semenienės paskaita apie dabartinę padėtį ir jos išpūdžius po pokalbį su atvykusiais iš Lietuvos. Ji išryškino penkis aspektus: ekonominį, ekologinį, kultūrinį, politinį ir religinį.

Ekonominis atžvilgis Lietuva stovi silpnai. Nėra dantų pastos, šampono, paprastų buitinių dalykelių. Lietuvos ekologinė padėtis yra tragiška. Įtaisyti tinkamas mašinas, kad grynintų vandenį, kainuotų arti 70 milijonų dolerių. Daug ežerų, upių yra neatitausamai užteršta.

Lietuvos kultūra yra įtair-

MOTERŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago klubo susirinkimas įvyko vasario 12 d. Jaunimo centro patalpose. Susirinkimą atidarė Chicago klubo pirmininkė dr. Vilija R. Kerelytė, pasveikindama visas taip gausiai susirinkusias nares. Ji susirinkimui pirmininkauti pakvietė ilgametę Chicago klubo pirmininkę Jolandą Kerelienę, o sekretoriauti Filiną Brauniene.

Susirinkimas sklandžiai praėjo. Pirmininkė skatino visas nares gausiai dalyvauti Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicago klubo ruošiamame lietuvių abiturientų Pavasario žiedų pokilyje, kuris įvyks 1990 m. balandžio 29 d. Sabre Room salėje, Hickory Hills, IL. Susirinkimo eigoje taip pat buvo tarta aktyviau reaguoti į Lietuvoje einamuosius įvykius.

Po oficialios susirinkimo dalies buvo Stasės Semenienės paskaita apie dabartinę padėtį ir jos išpūdžius po pokalbį su atvykusiais iš Lietuvos. Ji išryškino penkis aspektus: ekonominį, ekologinį, kultūrinį, politinį ir religinį.

Ekonominis atžvilgis Lietuva stovi silpnai. Nėra dantų pastos, šampono, paprastų buitinių dalykelių. Lietuvos ekologinė padėtis yra tragiška. Įtaisyti tinkamas mašinas, kad grynintų vandenį, kainuotų arti 70 milijonų dolerių. Daug ežerų, upių yra neatitausamai užteršta.

Lietuvos kultūra yra įtair-

Lietuvių Moterų federacijos klubų Chicago klubo valdyba. Iš kairės: išdininė Alvida Bauktė, korespondentė Svajonė Kerelytė, pirmininkė dr. Vilija R. Kerelytė ir narė Kristina Likanderytė.

linę tematiką, o ši religiją emė platesne prasme – paties žmogaus suvoktą religinę temą ir ją lydinčią tikėjimą ne vien apie bažnytinę ar sakramentinę jo dalį, bet ir apie gyvenimo bei būties prasmę apimam. Tai daugiau filosofavimas, išreikštas dailės priemonėmis, apie pasaulio, žmogaus ir savo paties vietą kūrinių plotejoje gamtoje, negu atkartojimas tradicinių religinių simbolių, kad patys saugiausi investavimai yra paskolos duodamos gyvenamiesiems namams“.

Norint tokią parodą tinkamai suprasti, neužtenka tik permesti akimis eksponuojamus darbus, pasižavėti jų spalvomis ar kompoziciniais elementais. Kartais reikia gilintis į kiekvieno kūrėjo minties kūrinių, sukaupia simboliniuose kūrinių bruožuose bei paaiškintus palydinčiuose tekstuose. Stebint parodos lankytojus, buvo galima pasiskusti, kad atsirado nedaug tokių, kurie būtų gilinesi į parodos turinį, kaip rengėjų buvo sumanyta. Tačiau besigilinančių ir eksponatus rimtai studijuojančių buvo. Ir tai patiesino rengėjų ir kūrėjų įdėtą darbą šią parodą rengiant.

„Dailė '90 – Religija lietuvių mene“ bus atidaryta Čiurlionio galerijoje dar šį savaitgalį, kovo 2-4 d., penktadienį nuo 7 iki 9 val. vak., šeštadienį nuo 11 iki 6 v.v., sekmadienį nuo 10 iki 3 val. po pietų.

AK

DAINŲ IR ŠOKIO KOMEDIJA

Netoli lietuvių apgyventų vietų Chicagoje, 5620 S. Harlem, Candelight teatro scenoje vyksta smagi muzikinė komedija „Me and my girl“, kur labai daug melodingų dainų, lengvo šokio, linksmybų, Melodijas sukurė vienas iš pirmiausių Anglijos kompozitorių Noel Gay. Šis scenos veikalas Londone laimėjęs tris premijas.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.v. iki 1 val. d.